

PRZEWODNIK NAUCZYCIELA

ROZDZIAŁ 6

UMIEJĘTNOŚCI MIĘKKIE
W SŁUŻBACH POŻARNICZYCH
I RATUNKOWYCH

Co-funded by
the European Union

CO OFERUJE PRZEWODNIK?

W tym rozdziale znajdziesz scenariusze lekcji i pomoce dydaktyczne, które pomogą Ci w prowadzeniu lekcji, wykonywaniu czynności i stosowaniu zasad prowadzenia akcji gaśniczych i ratowniczych w różnych okolicznościach.

Część 1. Praca zespołowa i przywództwo. Co tworzy dobry zespół i jak jednostki mogą się do niego przyczynić?.....	2
Część 2. Rozwiązywanie problemów. Jak strażak powinien radzić sobie z ryzykownymi sytuacjami i przygotowywać się do nich?.....	27
Część 3. Umiejętności interpersonalne. Jakie cechy powinien mieć dobry strażak i dlaczego?	50

CZĘŚĆ 1

PRACA ZESPOŁOWA I PRZYWÓDZTWO

CO TWORZY DOBRY ZESPÓŁ I JAK
POSZCZEGÓLNE OSOBY MOGĄ SIĘ
DO NIEGO PRZYCZYNIĆ

Lekcja 1

Praca zespołowa

Uczniowie nauczą się, jak tworzyć zespoły i współpracować w celu osiągnięcia wspólnych celów.

Lekcja 2

Przywództwo

Uczniowie dowiedzą się i zrozumieją, dlaczego przywództwo jest tak ważne w służbach ratowniczych, jakie są umiejętności związane z podróżowaniem i jak je prawidłowo wykorzystać, aby osiągnąć cele.

Lekcja 3

Etyka pracy

Uczniowie zrozumieją znaczenie etyki pracy i będą potrafili przestrzegać jej zasad.

WSTĘP

Z tej części materiału uczniowie dowiedzą się, jakie aspekty składają się na dobrą współpracę w zespole strażackim, jak ważne jest posiadanie dobrego lidera i dlaczego tak ważne jest przestrzeganie zasad i etyki pracy, gdy pracuje się w straży pożarnej.

Znajdziesz tutaj:

3 gotowe scenariusze zajęć (3x 45 min) zawierające praktyczny przewodnik krok po kroku

Innowacyjne metody i techniki nauczania:

- interaktywna nauka
- studia przypadków
- burza mózgów i dyskusje
- praca grupowa i praca indywidualna

Gotowe do wykorzystania zasoby lekcyjne:

- Mentimeter
- youtube
- platforma współpracy cyfrowej *Miro*
- gotowe do użycia studia przypadków
- filmy

Pomoce dydaktyczne wspierające proces nauczania/uczenia się podczas zajęć:

- materiały do pisania
- prezentacje
- przydatne strony internetowe

Kluczowe słownictwo

rozwiązywanie konfliktów, MBTI, inteligencja emocjonalna, przywództwo, praca zespołowa, etyka pracy

Cele kształcenia

Praca zespołowa odnosi się do wspólnych wysiłków grupy osób pracujących razem w celu osiągnięcia wspólnego celu lub zadania. Obejmuje ona połączony wkład członków zespołu, z których każdy wykorzystuje swoje unikalne umiejętności, wiedzę i doświadczenie, aby wykonać wspólne zadania i obowiązki.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

Podczas tej lekcji uczniowie dowiedzą się, dlaczego praca zespołowa jest tak ważna w zawodzie strażaka, a także dowiedzą się więcej o swoich osobowościach.

2

Prezentacja nowego materiału

1. Zapoznaj uczniów z głównym tematem: Praca zespołowa. Zacznij od pytania otwartego: „Czym według Ciebie jest praca zespołowa?” i poproś uczniów o podanie konkretnych przykładów z codziennego życia.

10 min

Użyj **Mentimeter**, aby zbierać odpowiedzi i pomysły w czasie rzeczywistym.

2. Powiedz im, jak ważne jest poznanie ich osobowości i że tylko wtedy, gdy znają siebie, mogą być dobrymi członkami zespołu.

10 min

WSKAZÓWKA:

Wykorzystaj WIDEO z zawodów strażackich jako demonstrację pracy zespołowej

3. Zapytaj uczniów, co ich zdaniem jest najważniejsze dla dobrze pracującego zespołu. Moderuj dyskusję, pozwól uczniom eksplorować. Zapisz wszystko razem na flipcharcie lub tablicy elektronicznej.

25 min

Korzystaj z narzędzi online, takich jak *Miro*, (wymaga rejestracji) i zapisuj na bieżąco pomysły uczniów.

EXAMPLE

Jasno określone cele i zadania: Ustalenie jasnych i osiągalnych celów pomaga zespołowi zrozumieć swój cel i kierunek działania, zapewniając ramy dla skoncentrowanych i skoordynowanych wysiłków.

Skuteczna komunikacja: Skuteczna komunikacja: Otwarta i przejrzysta komunikacja sprzyja współpracy, pozwalając członkom zespołu na dzielenie się pomysłami, przekazywanie opinii i konstruktywne rozwiązywanie problemów

Określone role i obowiązki: Jasno określone role i obowiązki zapewniają, że każdy członek zespołu rozumie swój wkład w realizację ogólnych celów, promując rozliczalność i skuteczne zarządzanie zadaniami

Wzajemne zaufanie i szacunek: Kultywowanie kultury zaufania i szacunku w zespole sprzyja otwartemu dialogowi, wzmacnia współpracę i tworzy wspierającą i pozytywną atmosferę pracy.

Umiejętności rozwiązywania konfliktów: wyposażenie członków zespołu w skuteczne umiejętności rozwiązywania konfliktów umożliwia im konstruktywne rozwiązywanie różnic i wyzwań, minimalizując wpływ konfliktów na dynamikę i produktywność zespołu.

Różnorodność i integracja: Cenienie i akceptowanie różnorodności w zespole sprzyja różnorodności perspektyw i pomysłów, promując innowacyjność i kreatywność, a jednocześnie budując bardziej inkluzywną i dynamiczną kulturę zespołową.

Wsparcie i empatia: Udzielanie wsparcia i okazywanie empatii członkom zespołu w trudnych sytuacjach wzmacnia poczucie koleżeństwa i promuje kulturę wzajemnej pomocy i dobrego samopoczucia.

Wspólne podejmowanie decyzji: angażowanie członków zespołu w proces podejmowania decyzji wzmacnia poczucie własności i sprawczości, zachęcając do aktywnego uczestnictwa i zaangażowania w realizację celów zespołu.

Ciągłe uczenie się i rozwój: Zachęcanie do ciągłego uczenia się i rozwoju zawodowego sprzyja tworzeniu kultury wzrostu i innowacji, zwiększając zbiorową wiedzę i kompetencje zespołu.

Świętowanie osiągnięć: Docenianie i świętowanie sukcesów i kamieni milowych zespołu wzmacnia poczucie spełnienia i motywacji, podnosi morale i wzmacnia wspólne poczucie celu i osiągnięć.

3

Ćwiczenia

45 min

Zapoznaj uczniów ze scenariuszem symulowanej sytuacji kryzysowej, podkreślając znaczenie pracy zespołowej, skutecznej komunikacji i skoordynowanych działań podczas ćwiczeń.

Tworzenie zespołu: Podziel uczniów na małe zespoły, w których będą się znajdować osoby o różnych umiejętnościach i doświadczeniu niezbędnym do reagowania kryzysowego.

Symulowany scenariusz awaryjny: Stwórz symulowaną sytuację awaryjną, taką jak pożar budynku z symulowanymi ofiarami wymagającymi ratunku. Włącz wyzwania, takie jak ograniczona widoczność, przeszkody strukturalne i potencjalne zagrożenia, aby przetestować umiejętności zespołu w zakresie rozwiązywania problemów i współpracy.

Ćwiczenie na skuteczną komunikację: Przedstaw wyzwania komunikacyjne w symulowanym scenariuszu, takie jak utrata kontaktu radiowego lub ograniczona widoczność, i obserwuj, w jaki sposób zespoły dostosowują swoje strategie komunikacyjne, aby pokonać te przeszkody.

Współpraca w akcji ratunkowej: Powierz każdemu zespołowi zadanie przeprowadzenia skoordynowanej akcji ratunkowej, kładąc nacisk na potrzebę skutecznego delegowania zadań, wzajemnego wsparcia i wydajnego wykorzystania zasobów w celu zapewnienia bezpiecznej ewakuacji symulowanych ofiar z miejsca zdarzenia.

Omówienie i refleksja: Ułatw sesję omówienia po ćwiczeniach, zachęcając strażaków do omówienia wyzwań, z którymi się mierzyli, strategii, które zastosowali, i wniosków wyciągniętych z ćwiczeń pracy zespołowej. Podkreśl znaczenie efektywnej pracy zespołowej i współpracy w usprawnianiu działań reagowania kryzysowego.

PODSUMOWANIE: Biorąc udział w tym symulowanym ćwiczeniu z zakresu reagowania kryzysowego, strażacy mogą wzmocnić swoje umiejętności pracy zespołowej, udoskonalić strategie komunikacji i poprawić swoją zdolność do skutecznej współpracy podczas trudnych i dynamicznych sytuacji kryzysowych.

Zasoby:

[materiały dla studentów - typy osobowości MBTI](#)

[Prezi - prezentacja na temat typów osobowości MBTI](#)

2. Ćwiczenie świadomości osobowości: badanie typów MBTI

- a. **Wprowadzenie do MBTI:** Przedstawienie przeglądu struktury MBTI, wyjaśnienie kluczowych komponentów każdego typu osobowości i tego, jak wpływają one na indywidualne zachowania i preferencje.
- b. **Kwestionariusz oceny MBTI:** Rozdaj uczniom kwestionariusze oceny MBTI i poinstruuj ich, aby szczerze odpowiadali na pytania, opierając się na ich osobistych preferencjach i tendencjach.
- c. **Analiza i grupa:** Po zakończeniu ocen przeanalizuj wyniki zbiorczo. Omów każdy typ osobowości, podkreślając cechy definiujące, mocne strony i potencjalne obszary rozwoju związane z każdym typem.
- d. **Ćwiczenie refleksji nad osobowością:** Poproś uczniów o zastanowienie się nad wynikami oceny i określenie, w jaki sposób cechy ich osobowości są zgodne z ich osobistymi doświadczeniami, aspiracjami zawodowymi i relacjami interpersonalnymi. Zachęć ich do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami z grupą.
- e. **Zastosowanie MBTI w sytuacjach z życia codziennego:** Zilustruj, w jaki sposób zrozumienie typów MBTI może poprawić komunikację, pracę zespołową i współpracę między osobami o różnych preferencjach osobowościowych w różnych środowiskach społecznych i zawodowych.

PODSUMOWANIE: Poprzez udział w tym ćwiczeniu rozwijającym świadomość osobowości uczniowie mogą lepiej zrozumieć swoje cechy osobowości oraz cechy osobowości innych osób, rozwijając samoświadomość, empatię i umiejętności skutecznej komunikacji interpersonalnej w różnych kontekstach osobistych i zawodowych.

Cele kształcenia

Skuteczne przywództwo jest niezbędne, aby zapewnić pomyślną realizację operacji reagowania kryzysowego, chronić dobrostan społeczeństwa i zachować bezpieczeństwo zespołu strażackiego.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

W tej lekcji uczniowie dowiedzą się, jak przydatne jest posiadanie w zespole wykwalifikowanego lidera i jak być dobrym liderem

2

Prezentacja nowego materiału

Przedstaw uczniom główny temat: *Przywództwo*; zacznij od pytania otwartego „Co Twoim zdaniem oznacza przywództwo?” i poproś ich o podanie konkretnych przykładów z ich codziennego życia

10 min

Użyj *Mentimeter*, aby zbierać odpowiedzi i pomysły w czasie rzeczywistym.

2. Wspólnie określcie cechy dobrego lidera

10 min

WSKAZÓWKA:

Skorzystaj z WIDEO „Ukryta lekcja przywództwa” autorstwa Matta Hinkle z Box Alarm Training (rozpoczyna się w 0:50 min), aby omówić typy przywództwa (WYGENERUJ NAPISY W JĘZYKU POLSKIM)

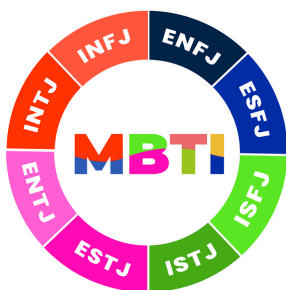

3. Wyjaśnij uczniom ważne kroki mające na celu poprawę ich zdolności przywódczych:

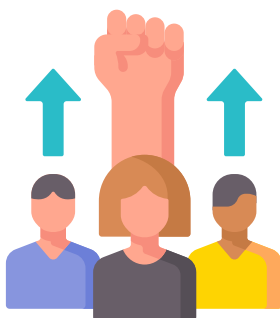
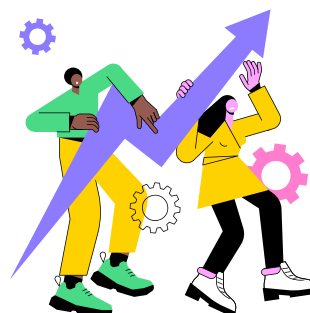
25 min

a. Prowadź przez przykład: Wykazuj się profesjonalizmem, uczciwością i silną etyką pracy w swoich działaniach i podejmowaniu decyzji. Bądź wzorem do naśladowania dla swojego zespołu, prezentując cechy i zachowania, których oczekujesz od swoich kolegów strażaków.

b. Kwestionariusz oceny MBTI: Rozdaj uczniom kwestionariusze oceny MBTI i poinstruuj ich, aby szczerze odpowiadali na pytania, opierając się na ich osobistych preferencjach i tendencjach.

c. Umiejętności zarządzania kryzysowego: rozwijanie umiejętności podejmowania szybkich, świadomych decyzji w sytuacjach wysokiego ciśnienia. Naucz się oceniać ryzyko, ustalać priorytety zadań i dostosowywać strategie w oparciu o zmieniające się wymagania scenariusza reagowania kryzysowego.

d. Wzmocnij zespół: Zachęcaj członków zespołu do aktywnego uczestnictwa i współpracy. Umożliw im wnoszenie swoich pomysłów i wiedzy specjalistycznej oraz pielęgnuj poczucie własności i odpowiedzialności za zbiorowy sukces operacji gaszenia pożaru.

e. Ciągła nauka: Inwestuj w swój rozwój osobisty i zawodowy, szukając możliwości ciągłego szkolenia i edukacji. Bądź na bieżąco z najnowszymi technikami gaszenia pożarów, protokołami bezpieczeństwa i najlepszymi praktykami przywódczymi, aby poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności.

f. Inteligencja emocjonalna: Rozwijaj inteligencję emocjonalną, aby zrozumieć i zarządzać własnymi emocjami i emocjami członków swojego zespołu. Rozwijaj empatię, okazuj wsparcie i buduj silne relacje ze swoim zespołem, aby wspierać pozytywne i oparte na współpracy środowisko pracy.

g. Adaptacyjność i odporność: Pozostań elastyczny i odporny w obliczu trudnych i dynamicznych sytuacji awaryjnych. Bądź przygotowany na dostosowanie swoich strategii i planów w razie potrzeby i wykaż się odpornością, aby zainspirować pewność siebie i determinację w swoim zespole.

h. Promuj kulturę bezpieczeństwa: Stawiaj na pierwszym miejscu bezpieczeństwo i dobre samopoczucie zarówno swojego zespołu, jak i społeczeństwa. Wdrażaj kulturę świadomości bezpieczeństwa i przestrzegania ustalonych protokołów bezpieczeństwa oraz dawaj przykład, utrzymując bezpieczne i chronione środowisko podczas operacji gaszenia pożaru.

PODSUMOWANIE

Koncentrując się na wyżej wymienionych obszarach rozwoju, możesz rozwinąć niezbędne umiejętności i cechy, które pozwolą Ci stać się szanowanym i skutecznym liderem w społeczności strażackiej, zapewniając skuteczną koordynację i realizację operacji reagowania kryzysowego.

3

Ćwiczenia

Aktywność grupowa

Przedstaw uczniom 3 scenariusze sytuacji, w których potrzebny jest dobry lider. Niech omówią i odpowiedzą na poniższe pytania. Możesz podzielić uczniów na 3 zespoły i każdy z nich przedstawi 1 scenariusz lub przedstawić każdemu zespołowi wszystkie 3 scenariusze, a następnie porównać odpowiedzi (ta opcja może zająć więcej czasu).

30 min

SCENARIUSZ 1

Wielooddziałowa jednostka reagowania kryzysowego:

Podczas pożaru na dużą skalę dobrze przygotowany i proaktywny lider koordynuje działania wielu jednostek straży pożarnej, zapewniając skuteczną komunikację, strategiczne rozmieszczenie zasobów i zsynchronizowane operacje gaśnicze. Dzięki skutecznemu przywództwu sytuacja jest zarządzana precyzyjnie, zapobiegając dalszemu rozprzestrzenianiu się pożaru i minimalizując potencjalne szkody dla pobliskich struktur i społeczności.

Punkty do omówienia

A. Koordynacja i komunikacja:

- W jaki sposób skuteczna komunikacja przyczynia się do koordynacji działań wielu jednostek straży pożarnej?
- Jakie strategie komunikacyjne powinien zastosować lider, aby zapewnić płynną współpracę między jednostkami?
- W jaki sposób technologia może usprawnić komunikację w sytuacjach kryzysowych na dużą skalę?

B. Wdrażanie zasobów:

- Jakie czynniki powinien wziąć pod uwagę lider, rozmieszczając zasoby straży pożarnej w trakcie incydentu na dużą skalę?
- Jak alokacja zasobów wpływa na ogólną efektywność działań gaśniczych?
- Omów wyzwania związane z zarządzaniem zasobami w dynamicznych sytuacjach kryzysowych.

C. Podejmowanie decyzji strategicznych:

- W jaki sposób lider ustala priorytety decyzji w obliczu szybko zmieniającej się sytuacji kryzysowej?
- Jakie ramy podejmowania decyzji mogą wykorzystać liderzy, aby zapewnić skuteczne i terminowe reakcje?
- Poznaj równowagę między szybkim podejmowaniem decyzji a przemyślanym rozważeniem opcji.

SCENARIUSZ 2**Operacje ratunkowe w środowiskach niebezpiecznych:**

W trudnej akcji ratunkowej, takiej jak zawalenie się budynku lub uwięzienie w przestrzeni zamkniętej, kompetentny lider strategicznie organizuje działania ratownicze, stawiając na pierwszym miejscu bezpieczeństwo ofiar i reagujących strażaków. Podejmując szybkie i świadome decyzje, udzielając jasnych instrukcji i zachowując spokój pod presją, lider prowadzi zespół przez operację, skutecznie wydobywając ofiary, zapewniając jednocześnie dobre samopoczucie personelu ratowniczego.

Punkty do omówienia**A. Priorytety bezpieczeństwa:**

- Dlaczego priorytetem jest bezpieczeństwo podczas niebezpiecznych operacji ratowniczych?
- Omów szczegółowe protokoły i środki bezpieczeństwa, które liderzy powinni egzekwować podczas takich operacji.
- W jaki sposób lider może skutecznie przekazać zespołowi, jak ważne jest bezpieczeństwo?

LEKCJA 2

PRZYWÓDZTWO

B. Szybkie podejmowanie decyzji:

- W jaki sposób szybkie podejmowanie decyzji wpływa na powodzenie operacji ratunkowej?
- Poznaj scenariusze, w których liderzy muszą podejmować szybkie decyzje i ich potencjalne konsekwencje.
- Omów strategię podejmowania świadomych decyzji w warunkach dużej presji.

C. Zachowanie spokoju:

- Dlaczego zachowanie spokoju jest tak ważne dla lidera w sytuacjach dużego stresu?
- W jaki sposób liderzy mogą rozwijać odporność i opanowanie u siebie i członków swojego zespołu?
- Podaj przykłady liderów, którzy wykazali się opanowaniem w trudnych sytuacjach.

SCENARIUSZ 3

Kłęski żywiołowe i ekstremalne zjawiska pogodowe:

W następstwie klęski żywiołowej, takiej jak huragan, powódź czy trzęsienie ziemi, sprawny lider skutecznie zarządza rozmieszczeniem zasobów przeciwpożarowych, koordynuje misje poszukiwawczo-ratownicze oraz zapewnia niezbędne wsparcie dotkniętym katastrofą społecznościom.

Dzięki silnemu przywództwu zespół strażaków pomaga w ewakuacji, zapewnia niezbędną pomoc medyczną i przywraca podstawowe usługi, przyczyniając się do ogólnego bezpieczeństwa i powrotu do zdrowia poszkodowanej ludności.

Punkty do omówienia

A. Wsparcie społeczności:

- W jaki sposób skuteczne przywództwo przyczynia się do wspierania i uspokajania społeczności dotkniętych kryzysem?
- Omów rolę strażaków w angażowaniu społeczności w czasie i po klęskach żywiołowych.
- Poznaj sposoby, w jakie liderzy mogą budować zaufanie i współpracę z innymi podmiotami reagującymi w sytuacjach kryzysowych.

B. Adaptacyjność i elastyczność:

- W jaki sposób liderzy mogą dostosować swoje strategie w odpowiedzi na nieprzewidywalne klęski żywiołowe?
- Omów wyzwania związane z planowaniem działań na wypadek ekstremalnych zjawisk pogodowych i znaczenie elastyczności.
- Zapoznaj się ze studiami przypadków, w których zdolność adaptacji odegrała kluczową rolę w skutecznych reakcjach.

C. Zachowanie spokoju / Odzyskiwanie spokoju po katastrofie:

- Jakie cechy przywódcze są niezbędne w fazie odbudowy po klęsce żywiołowej?
- Omów długoterminową odpowiedzialność ekip strażackich w odbudowie społeczności.
- Poznaj psychologiczne aspekty odbudowy po katastrofie i rolę przywództwa we wspieraniu dobrego samopoczucia psychicznego.

Podsumuj ze studentami, co wymyślili, pozwól każdemu zespołowi przedstawić swoje wyniki. Podsumuj główne cechy, które powinien mieć lider:

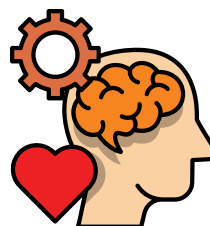
Wizja przyszłości: Dobry lider ma jasną i inspirującą wizję przyszłości, prowadząc swój zespół w stronę wspólnych celów i zadań.

Integralność: Integralność jest najważniejsza dla lidera, ponieważ buduje zaufanie i wiarygodność w zespole oraz promuje kulturę uczciwości i etycznego zachowania.

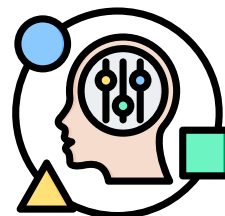
Skuteczna komunikacja: Dobry lider to osoba, która świetnie się komunikuje, potrafi przekazywać pomysły, udzielać informacji zwrotnych i aktywnie słuchać obaw i sugestii członków swojego zespołu.

Empatia: Empatia pozwala liderowi zrozumieć emocje i punkty widzenia innych, co sprzyja budowaniu silnych relacji i tworzeniu wspierającego i włączającego środowiska pracy.

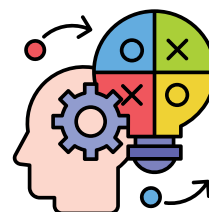
Odporność: Odporność pozwala liderowi zachować spokój i skupienie w obliczu wyzwań i niepowodzeń, motywując zespół do wytrwałości i osiągnięcia sukcesów pomimo przeszkód.

Elastyczność: Przywódca, który potrafi się dostosować, potrafi radzić sobie ze zmianami i niepewnością, dostosowując strategie i podejścia do zmieniających się okoliczności i wykorzystując nowe możliwości.

Odpowiedzialność: Dobry lider bierze odpowiedzialność za swoje decyzje i działania, dając przykład zespołowi i wspierając kulturę odpowiedzialności i własności.

Myślenie strategiczne: Myślenie strategiczne pozwala liderowi analizować złożone sytuacje, przewidywać przyszłe trendy i opracowywać skuteczne plany i rozwiązania w celu osiągnięcia długoterminowych celów.

Współpraca: Współpraca polega na aktywnym włączaniu członków zespołu w proces podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, promowaniu kultury pracy zespołowej i wykorzystywaniu różnorodnych perspektyw i wiedzy specjalistycznej.

Inspiracja: Dobry lider inspiruje i motywuje swój zespół, zachęcając do rozwoju osobistego i zawodowego oraz wzmacniając poczucie celu i entuzjazm dla wspólnych celów.

Podsumowanie

Dzięki ucieleśnieniu tych cech dobry lider może skutecznie kierować i wspierać swój zespół, tworzyć pozytywną atmosferę w pracy oraz osiągać pomyślne wyniki w różnych kontekstach zawodowych.

Cele kształcenia

Uznając znaczenie etyki pracy i przestrzegając jej zasad, strażacy mogą zapewnić skuteczną i efektywną realizację kluczowych usług, przyczyniając się do bezpieczeństwa, ochrony i odporności społeczności, którym służą.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

W tej lekcji uczniowie mogą dowiedzieć się, dlaczego strażacy powinni być świadomi wrażliwości kulturowej. Poinformuj uczniów, że podczas tej lekcji dowiedzą się, dlaczego i jak postrzegać etykę pracy.

2

Prezentacja nowego materiału

1. Przedstaw uczniom główny temat: Etyka pracy. Zacznij od pytania otwartego

10 min

„Co Twoim zdaniem oznacza etyka pracy?”

następnie poproś ich o podanie konkretnych przykładów z ich codziennego życia

Użyj **Mentimeter** lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym

Link do Mentimeter:
<https://www.mentimeter.com/>

2. Podkreśl, że bycie strażakiem to nie tylko bycie silnym i empatycznym. To także przestrzeganie zasad.

Jak to jest być strażakiem?

(wygeneruj napisy w języku polskim).

Obejrzyj z uczniami film o strażaku-ochotniku, który opowiada o obowiązkach związanych z pracą strażaka.

3. Omów z uczniami 7 podstawowych zasad, których będą musieli przestrzegać jako strażacy:

15 min

#1 Punktualność i obecność

Strażacy muszą przestrzegać ścisłych harmonogramów i być punktualni na swoich zmianach, sesjach szkoleniowych i obowiązkach reagowania kryzysowego. Powinni priorytetowo traktować obecność i wykazać się niezawodnością w wypełnianiu przydzielonych im obowiązków.

#2 Etyka zawodowa

Utrzymanie profesjonalnego zachowania jest kluczowe. Od strażaków oczekuje się, że będą zachowywać się uczciwie, z szacunkiem i profesjonalizmem w każdej sytuacji, zarówno w zespole, jak i podczas interakcji z opinią publiczną lub innymi służbami reagowania kryzysowego.

#3 Odpowiedzialność i odpowiedzialność

Strażacy ponoszą odpowiedzialność za swoje działania i decyzje. Są odpowiedzialni za przestrzeganie ustalonych protokołów bezpieczeństwa, prawidłowe używanie sprzętu i priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia członków swojego zespołu oraz społeczeństwa podczas operacji reagowania kryzysowego

#4 Zaangażowanie w szkolenia i rozwój

Strażacy muszą nieustannie doskonalić swoje umiejętności i wiedzę poprzez ciągłe szkolenia i programy rozwoju zawodowego. Powinni być na bieżąco z najnowszymi technikami gaszenia pożarów, procedurami bezpieczeństwa i postępem technologicznym, aby zwiększyć swoją wydajność i skuteczność w pełnieniu swoich ról.

#5 Współpraca i wsparcie zespołowe

Współpraca jest niezbędna w zespołach strażackich. Od strażaków oczekuje się współpracy, skutecznej komunikacji i wzajemnego wsparcia członków zespołu podczas operacji awaryjnych i ćwiczeń szkoleniowych. Powinni oni pielęgnować kulturę pracy zespołowej, szacunku i koleżeństwa w jednostce strażackiej.

#6 Przestrzeganie protokołów bezpieczeństwa

Przestrzeganie ustalonych protokołów i procedur bezpieczeństwa jest niepodlegające negocjacji. Strażacy muszą stawiać bezpieczeństwo na pierwszym miejscu we wszystkich aspektach swojej pracy, w tym w stosowaniu sprzętu ochronnego, przestrzeganiu standardowych procedur operacyjnych i wdrażaniu najlepszych praktyk w celu minimalizacji ryzyka i zapobiegania wypadkom podczas akcji gaśniczych.

#7 Orientacja na usługi i zaangażowanie społeczności

Strażacy są oddani służbie społeczności i promowaniu bezpieczeństwa publicznego. Powinni aktywnie angażować się w społeczność, uczestniczyć w kampaniach na rzecz świadomości bezpieczeństwa publicznego oraz zapewniać edukację i wsparcie w celu zwiększenia ogólnego bezpieczeństwa i dobrostanu społeczności, którym służą.

PODSUMOWANIE

Przestrzegając tych podstawowych zasad etyki pracy, strażacy mogą zachować silne poczucie dyscypliny, profesjonalizmu i zaangażowania w swoją kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa społeczeństwa i swoich kolegów z zespołu.

3

Ćwiczenia

10 min

1. Podziel uczniów na grupy i poproś ich o odpowiedź na poniższe pytania. Następnie przejrzyjcie razem poprawne odpowiedzi.

Użyj

Kahoot!

aby zaangażować uczniów do nauki, zmotywować ich oraz zwiększyć poziom interakcji w klasie. Utwórz pytania wielokrotnego wyboru, a uczniowie mogą uczestniczyć indywidualnie lub w zespołach.

(wymaga
rejestracji)

A. Co oznacza punktualność w kontekście etyki pracy strażaka?

- a. Spóźnianie się na zmiany i szkolenia
- b. Priorytetowe traktowanie obecności i punktualności
- c. Nieregularne harmonogramy pracy

Poprawna odpowiedź:

b) Priorytetowe traktowanie obecności i punktualności. Punktualność jest niezbędna do utrzymania stałej i niezawodnej obecności w obowiązkach strażackich.

B. Która z poniższych opcji najlepiej opisuje profesjonalne zachowanie strażaków?

- a. Wykazywanie się nieprofesjonalnym zachowaniem w zespole
- b. Wykazywanie się uczciwością i szacunkiem
- c. Lekceważenie protokołów bezpieczeństwa podczas operacji

Prawidłowa odpowiedź:

b. Wykazywanie się uczciwością i szacunkiem. Profesjonalne postępowanie podkreśla znaczenie etycznego zachowania i wzajemnego szacunku w zespole strażackim.

C. Jaki jest istotny aspekt odpowiedzialności strażaków?

- a. Ignorowanie procedur bezpieczeństwa
- b. Ignorowanie przypisanych obowiązków
- c. Przyjmowanie odpowiedzialności za działania i decyzje

Prawidłowa odpowiedź:

c. Przyjmowanie odpowiedzialności za działania i decyzje. Odpowiedzialność jest integralną częścią zapewnienia, że strażacy są odpowiedzialni za swoje zachowanie i wyniki podczas operacji reagowania kryzysowego.

D. Dlaczego zaangażowanie w szkolenia i rozwój jest kluczowe dla strażaków

- a. Nie ma to wpływu na ich wydajność
- b. Zwiększa ich umiejętności i wiedzę
- c. Utrudnia pracę zespołową i współpracę

Prawidłowa odpowiedź:

c. Zwiększa ich umiejętności i wiedzę. Ciągłe szkolenia i rozwój umożliwiają strażakom pozostawanie na bieżąco z najnowszymi technikami gaszenia pożarów i procedurami bezpieczeństwa, co poprawia ich ogólną wydajność i skuteczność.

E. Jakie są podstawy efektywnej pracy zespołowej w jednostkach straży pożarnej?

- a. Indywidualna konkurencja i rywalizacja
- b. Brak komunikacji i wsparcia
- c. Współpraca i wzajemna pomoc

Prawidłowa odpowiedź:

c. Współpraca i wzajemna pomoc. Efektywna praca zespołowa opiera się na wspólnych wysiłkach i wspierających interakcjach między członkami zespołu strażackiego.

F. Jaki jest niepodlegający negocjacom aspekt etyki pracy strażaków?

- a. Ignorowanie protokołów bezpieczeństwa
- b. Priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa zespołu
- c. Minimalizowanie zaangażowania społeczności

Prawidłowa odpowiedź:

b. Priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa zespołu. Przestrzeganie protokołów bezpieczeństwa jest podstawowym aspektem etyki pracy w straży pożarnej, zapewniającym dobre samopoczucie całego zespołu podczas operacji awaryjnych.

G. Co oznacza profesjonalizm w kontekście etyki pracy strażaka?

- a. Zaniedbywanie stosowania sprzętu ochronnego
- b. Przestrzeganie norm etycznych i postępowania
- c. Lekceważenie środków bezpieczeństwa publicznego

Prawidłowa odpowiedź:

b. Przestrzeganie norm etycznych i postępowania. Profesjonalizm obejmuje przestrzeganie norm etycznych i utrzymywanie kodeksu postępowania, który odzwierciedla uczciwość i szacunek w zawodzie strażaka.

H. W jaki sposób orientacja na służbę przejawia się w etyce pracy strażaków?

- a. Zaniedbywanie potrzeb społeczności
- b. Stawianie na pierwszym miejscu interesów osobistych
- c. Służenie społeczności i promowanie bezpieczeństwa publicznego

Prawidłowa odpowiedź:

c. Służenie społeczności i promowanie bezpieczeństwa publicznego. Orientacja na usługi podkreśla zaangażowanie w dobro publiczne i aktywne zaangażowanie strażaków w zapewnianie bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia społeczności.

I. Jakie znaczenie ma praca zespołowa w akcjach gaśniczych?

- a. Utrudnianie procesu reagowania kryzysowego
- b. Wspieranie kultury indywidualizmu
- c. Wzmacnianie wysiłków współpracy i koordynacji

Prawidłowa odpowiedź:

c. Wzmocnienie współpracy i koordynacji. Praca zespołowa jest niezbędna do wspierania skutecznej komunikacji, koordynacji i wzajemnego wsparcia wśród członków zespołu strażackiego podczas operacji reagowania kryzysowego

J. W jaki sposób przestrzeganie protokołów bezpieczeństwa odzwierciedla silną etykę pracy wśród strażaków?

- a. Nie ma wpływu na ich wydajność
- b. Priorytetem jest bezpieczeństwo zespołu i społeczeństwa
- c. Zachęca do ryzykownych zachowań podczas operacji

Prawidłowa odpowiedź:

b. Priorytetem jest bezpieczeństwo zespołu i społeczeństwa. Przestrzeganie protokołów bezpieczeństwa pokazuje zaangażowanie w priorytetowe traktowanie dobrostanu zarówno zespołu strażackiego, jak i społeczności podczas operacji reagowania kryzysowego.

45 min

2. Ćwiczenie analizy studium przypadku, mające na celu omówienie scenariuszy z życia rzeczywistego:

Wprowadzenie do ćwiczenia:

Przedstaw ćwiczenie analizy studium przypadku, podkreślając jego rolę w dostarczaniu praktycznych spostrzeżeń na temat stosowania zasad etyki pracy w operacjach gaszenia pożarów. Podkreśl znaczenie krytycznego myślenia i etycznego podejmowania decyzji w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.

Prezentacja studium przypadku:

Przedstaw serię studiów przypadków, które przedstawiają wyzwania etyczne i scenariusze związane z pracą, z którymi strażacy często się spotykają. Upewnij się, że każde studium przypadku podkreśla konkretny aspekt etyki pracy, taki jak uczciwość, odpowiedzialność lub zachowanie zawodowe.

Dyskusja w małej grupie:

Podziel uczestników na małe grupy i rozdaj każdej grupie jedno studium przypadku. Zachęć ich do przeczytania i przeanalizowania studium przypadku, zidentyfikowania kwestii etycznych i omówienia potencjalnych konsekwencji różnych sposobów działania.

Analiza podejmowania decyzji etycznych:

Zachęcaj każdą grupę do zaangażowania się w kompleksową analizę procesu podejmowania decyzji etycznych, biorąc pod uwagę implikacje każdego możliwego działania dla bezpieczeństwa publicznego, zespołu strażackiego i całej społeczności. Zachęcaj uczestników do oceny wpływu etyki pracy na wyniki scenariuszy.

Prezentacje grupowe:

Poproś każdą grupę o przedstawienie analizy studium przypadku, podkreślając kwestie etyczne, proponowane rozwiązania i znaczenie etyki pracy w rozwiązywaniu przedstawionych wyzwań. Zachęcaj uczestników do otwartej dyskusji i wymiany perspektyw.

Refleksja i planowanie działań:

Ułatw sesję refleksji, podczas której uczestnicy mogą podzielić się swoimi najważniejszymi wnioskami z ćwiczenia analizy studium przypadku. Zachęć ich do zidentyfikowania wykonalnych strategii integrowania zasad etyki pracy, procesów decyzyjnych i codziennych obowiązków strażackich.

Pobierz scenariusze studiów przypadku:

Studium przypadku 1
„Dylemat wydarzenia publicznego”

Studium przypadku 2
„Reakcja na katastrofę kolejową”

PODSUMOWANIE

Poprzez zaangażowanie się w to ćwiczenie, dotyczące analizy studium przypadku, studenci mogą poprawić swoje umiejętności krytycznego myślenia, etycznego rozumowania i zrozumienia praktycznego zastosowania zasad etyki pracy w złożonych scenariuszach gaszenia pożaru. To ćwiczenie sprzyja środowisku uczenia się opartemu na współpracy i promuje wspólne zaangażowanie w utrzymanie najwyższych standardów profesjonalizmu i uczciwości w zawodzie strażaka.

CZĘŚĆ 2

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

JAK STRAŻAK POWINIEN RADZIĆ SOBIE Z RYZYKOWNYMI SYTUACJAMI I JAK W NICH POSTĘPOWAĆ?

Lekcja 1

Myślenie krytyczne

Uczniowie nauczą się analizować złożone sytuacje, oceniać ryzyko i podejmować szybkie i skuteczne decyzje.

Lekcja 2

Zdolność adaptacji

Uczniowie poznają i rozwiną zdolność adaptacji, która jest kluczową umiejętnością dla strażaków, biorąc pod uwagę nieprzewidywalną i dynamiczną naturę sytuacji reagowania kryzysowego

Lekcja 3

Podejmowanie decyzji

Uczniowie dowiedzą się, jak podejmować świadome i właściwe decyzje w sytuacjach kryzysowych, aby skutecznie reagować na kryzysy.

WSTĘP

W tym materiale uczniowie mogą dowiedzieć się, dlaczego rozwiązywanie problemów jest podstawową umiejętnością strażaków. Strażacy często spotykają się z nieprzewidywalnymi i stresującymi sytuacjami. W kolejnych lekcjach przejdziesz przez system, w jaki sposób można zarządzać potrzebnymi umiejętnościami, aby radzić sobie z tymi sytuacjami z czystym, spokojnym umysłem.

Znajdziesz tutaj:

3 gotowe scenariusze zajęć (3x 90 min) zawierające praktyczny przewodnik krok po kroku

Innowacyjne metody i techniki nauczania:

- pytania otwarte do dyskusji,
- burza mózgów,
- dzielenie się pomysłami - *Mentimeter*
- nauczanie rówieśnicze,
- zapraszanie gości (dzielenie się doświadczeniem) lub korzystanie z odpowiednich materiałów wideo,
- praca grupowa,
- studia przypadków.

Gotowe do użycia materiały dydaktyczne:

- narzędzia interaktywne: kody QR, *Mentimeter*, *Miro*,
- zadania lekcyjne - instrukcje dla nauczyciela i ucznia,
- przykłady testów psychologicznych,
- przydatne zasoby: filmy, infografiki, materiały informacyjne itp.

Pomoce dydaktyczne wspomagające proces nauczania/uczenia się w trakcie lekcji:

- komputery stacjonarne / laptopy dla każdego zespołu,
- dostęp do Internetu,
- projektor i ekran lub tablica interaktywna,
- własne urządzenia uczniów (smartfony ze skanerami kodów QR i dostępem do Internetu).

Słownictwo kluczowe

myślenie krytyczne, rozwiązywanie problemów, świadomość sytuacyjna, zdolność adaptacji, inteligencja emocjonalna, ocena ryzyka

Cele kształcenia

Uczniowie dowiedzą się, jak analizować złożone sytuacje, oceniać ryzyko oraz podejmować szybkie i skuteczne decyzje, co jest kluczowe w gaszeniu pożarów.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

Poinformuj uczniów, że w tej lekcji nauczą się, jak pracować umysłem w sytuacjach stresowych, a także poznają podstawowe techniki, które pomogą im podejmować dobre decyzje w takich sytuacjach.

2

Prezentacja nowego materiału

Zapoznaj uczniów z głównym tematem: Rozwiązywanie problemów, zaczynając od pytania otwartego

10 min

„Co Twoim zdaniem oznacza rozwiązywanie problemów?” i poproś ich o podanie konkretnych przykładów z codziennego życia

2. Powiedz im, jakie umiejętności mogą pomóc strażakowi podejmować dobre decyzje – pozwól im na burzę mózgów.

20 min

Użyj Mentimeter lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym.

Link do Mentimeter:
<https://www.mentimeter.com/>

PRZYKŁADY UMIEJĘTNOŚCI, KTÓRE MOGĄ POMÓC
STRAŻAKOM PODEJMOWAĆ DOBRE DECYZJE

15 min

MYŚLENIE KRYTYCZNE

Myślenie krytyczne obejmuje obiektywną analizę informacji, rozważanie wielu perspektyw i wydawanie uzasadnionych osądów. Strażacy muszą oceniać sytuacje, identyfikować potencjalne zagrożenia i określać najlepszy sposób działania.

UMIEJĘTNOŚCI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

Strażacy napotykają na wiele problemów, od radzenia sobie ze złożonymi sytuacjami awaryjnymi po usuwanie usterek sprzętu. Silne umiejętności rozwiązywania problemów pozwalają im identyfikować i wdrażać skuteczne rozwiązania pod presją.

ŚWIADOMOŚĆ SYTUACYJNA

Świadomość sytuacyjna obejmuje bycie dostrojonym do otoczenia i zrozumienie kontekstu sytuacji awaryjnej. Strażacy muszą szybko zbierać i przetwarzać informacje, aby ocenić rozwijającą się sytuację i podejmować świadome decyzje.

PODEJMOWANIE DECYZJI POD PRESJĄ

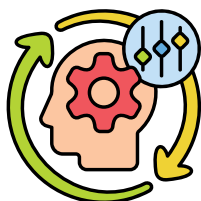
Strażacy często działają w środowiskach o wysokim stresie i ograniczonym czasie. Umiejętność podejmowania decyzji pod presją jest kluczowa dla skutecznej reakcji w sytuacjach awaryjnych. Scenariusze szkoleniowe symulujące sytuacje stresowe mogą pomóc w rozwijaniu tej umiejętności.

UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNE

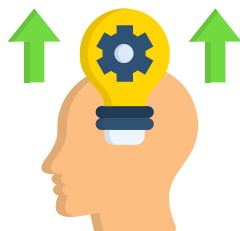
Jasna i zwięzła komunikacja jest niezbędna do skutecznego podejmowania decyzji w zespole. Strażacy muszą przekazywać informacje dokładnie, słuchać innych i płynnie koordynować działania podczas operacji awaryjnych.

PRACA ZESPOŁOWA I WSPÓŁPRACA

Gaszenie pożarów to wysiłek zespołowy, a umiejętność współpracy jest najważniejsza. Strażacy muszą się komunikować, koordynować i wspierać się nawzajem, aby zapewnić spójną i skuteczną reakcję na sytuacje awaryjne.

ZDOLNOŚĆ ADAPTACJI

Sytuacje awaryjne mogą się szybko zmieniać, a strażacy muszą być elastyczni w dostosowywaniu się do zmieniających się warunków. Zdolność do dostosowywania strategii i taktyk na podstawie nowych informacji jest kluczowa dla pomyślnych wyników.

UMIEJĘTNOŚCI TECHNICZNE

Strażacy powinni być biegli w obsłudze i konserwacji sprzętu i technologii przeciwpożarowych. Kompetencje techniczne zwiększają ich zdolność do oceny sytuacji i podejmowania świadomych decyzji dotyczących wykorzystania narzędzi i zasobów.

INTELIGENCJA EMOCJONALNA

Inteligencja emocjonalna obejmuje rozumienie i zarządzanie swoimi emocjami i emocjami innych. Strażacy o wysokiej inteligencji emocjonalnej potrafią zachować spokój, empatię i skuteczną komunikację w sytuacjach nacechowanych emocjonalnie.

OCENA RYZYKA

Strażacy muszą oceniać ryzyko związane z różnymi sposobami działania. Wiąże się to z rozważaniem potencjalnych konsekwencji, priorytetyzacją bezpieczeństwa i podejmowaniem decyzji minimalizujących ryzyko zarówno dla społeczeństwa, jak i zespołu strażackiego.

CIĄGŁE UCZENIE SIĘ

Bycie na bieżąco z najnowszymi technikami gaszenia pożarów, sprzętem i protokołami bezpieczeństwa jest kluczowe. Ciągła nauka zapewnia, że strażacy są dobrze przygotowani do podejmowania świadomych decyzji w odpowiedzi na zmieniające się wyzwania.

WSKAZÓWKA

Zaproś gościa, który ma doświadczenie i stosuje myślenie krytyczne w scenariuszach gaszenia pożarów. Zapraszając gościa, weź pod uwagę jego zdolność nie tylko do dzielenia się doświadczeniami, ale także do artykułowania, w jaki sposób myślenie krytyczne odegrało kluczową rolę w jego procesach decyzyjnych.

Różnorodne doświadczenia, takie jak gaszenie pożarów w miastach i lasach, dowodzenie incydentami oraz specjalistyczne operacje ratownicze, mogą zapewnić studentom wszechstronne zrozumienie krytycznego myślenia w różnych scenariuszach pożaru.

Jeśli nie możesz zaprosić gościa, spróbuj posłuchać podcastów ze strażakami. Poniżej znajdziesz kilka przykładów:

[stymulowanie rozwoju
osobistego strażaków](#)

W następnej części lekcji pozwól uczniom przeanalizować konkretną sytuację z życia wziętą i podjąć właściwą decyzję.

3. Zaprezentuj konkretną sytuację i omów właściwe i niewłaściwe decyzje.

20min

SYTUACJA #1

Strażak prowadzi zespół ratunkowy, aby uratować osoby uwięzione w płonącym budynku. Gdy wchodzi do środka, zespół napotyka rozwidlenie korytarza, z którego jedna ścieżka prowadzi do miejsca, gdzie znajdują się uwięzione osoby, podczas gdy druga ścieżka wydaje się być mniej dotknięta ogniem.

DECYZJA 1

Alternatywnie, jeśli strażak pochopnie wybierze drogę bez właściwej oceny ryzyka, może poprowadzić zespół w bardziej niebezpieczny obszar z intensywnymi płomieniami i gęstym dymem. Taka decyzja może spowodować uwięzienie zespołu lub obrażenia, utrudniając akcję ratunkową i potencjalnie prowadząc do dodatkowych ofiar.

DECYZJA 2

Strażak ocenia intensywność pożaru i potencjalne zagrożenia w obu kierunkach. Priorytetem jest bezpieczeństwo uwięzionych osób i wybiera drogę, która wydaje się być mniej ognista i zadymiona, zapewniając bezpieczniejszą i bardziej efektywną drogę dotarcia do ofiar. Ta decyzja pozwala zespołowi szybko dotrzeć do uwięzionych osób, co prowadzi do udanej akcji ratunkowej.

W tym scenariuszu właściwa decyzja wiąże się ze staranną oceną ryzyka, priorytetowo traktując bezpieczeństwo zarówno zespołu ratowniczego, jak i osób potrzebujących pomocy. Podejmując świadomą i przemyślaną decyzję, strażak zapewnia bezpieczniejsze podejście do dotarcia do ofiar, minimalizując potencjalne zagrożenia i zwiększając szanse na udaną akcję ratunkową. Z drugiej strony, pochopna decyzja bez właściwej oceny może zagrozić bezpieczeństwu zespołu i osób, które zamierzają uratować, co potencjalnie prowadzi do dalszych komplikacji i narażania życia.

Zadaj pytania, aby moderować dyskusję. Oto kilka przydatnych przykładów pytań:

15 min

Pytanie nr 1: W jaki sposób myślenie krytyczne przyczynia się do skutecznego podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych przez strażaka?

Pytanie nr 2: Jaką rolę odgrywa myślenie krytyczne w ocenie skuteczności strategii gaszenia pożaru i dostosowywaniu podejścia w razie potrzeby?

Pytanie nr 3: W jaki sposób myślenie krytyczne może pomóc Ci przewidywać potencjalne zagrożenia i planować proaktywne działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa zarówno społeczeństwa, jak i Twojego zespołu podczas akcji gaśniczych?

Pytanie nr 4: Dlaczego strażacy muszą nieustannie się kształcić i myśleć krytycznie, aby być na bieżąco z najnowszymi technikami i technologiami gaśniczymi?

3

Ćwiczenie

1. Podziel uczniów na grupy i podaj im 3 sytuacje i 10 kroków, które powinien wykonać strażak. Niech ustalą kolejność, w jakiej te kroki będą wykonywane (poniżej podano prawidłową kolejność).

10 min

SYTUACJA #1

Akcja ratunkowa w zderzeniu pojazdów

- Oceń ryzyko bezpieczeństwa
- Komunikuj się z zaangażowanymi osobami
- Ustabilizuj pojazdy
- Udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym
- Usuń przeszkody
- Wydobądź uwięzione osoby
- Współpracuj z personelem medycznym
- Zabezpiecz miejsce wypadku
- Transportuj rannych bezpiecznie
- Udokumentuj incydent

SYTUACJA #2**Operacja
poszukiwawczo-
ratunkowa w
terenie
górzystym**

- Oceń warunki terenowe i pogodowe
- Współpracuj z lokalnymi zespołami poszukiwawczo-ratowniczymi
- Zaplanuj obszar poszukiwań i przypisz zespoły
- Wyposaż członków zespołu w niezbędny sprzęt
- Przeprowadź systematyczne wzorce wyszukiwania
- Komunikuj się regularnie i utrzymuj kontakt radiowy
- Udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym:
- Zabezpieczenie i ewakuacja osób poszkodowanych:
- Zapewnij wsparcie emocjonalne osobom uratowanym
- Omówienie i ocena operacji poszukiwawczej

SYTUACJA #3**Zarządzanie
pożarami lasów
na obszarach
leśnych**

- Oceń kierunek rozprzestrzeniania się ognia
- Utwórz zaporę przeciwpożarową
- Zastosuj środki zmniejszające palność
- Współpracuj z zespołami straży pożarnej z powietrza
- Usuń łatwopalne zanieczyszczenia
- Ewakuacja pobliskich społeczności
- Stwórz odwrotne spalanie, aby kontrolować rozprzestrzenianie się ognia
- Monitoruj warunki pogodowe
- Bezpieczna kontrola obwodu
- Przeprowadź rehabilitację po pożarze

PODSUMOWANIE: Te kroki zapewniają studentom podstawowe ramy do zrozumienia podstawowych procedur i działań, które strażacy muszą wykonać w różnych sytuacjach gaszenia pożaru. Poprzez zrozumienie sekwencji kroków w każdym scenariuszu studenci mogą uzyskać praktyczne zrozumienie złożoności i wyzwań związanych z operacjami gaszenia pożaru.

2. Wypróbuj przykłady testów psychologicznych ze swoimi uczniami na zajęciach lub jako ćwiczenia po zajęciach

DODATKOWE ZASOBY

Oto kilka ogólnych rekomendacji dotyczących dalszej lektury, badań i kursów online związanych z myśleniem krytycznym w kontekście gaszenia pożarów:

John Norman, Podręcznik taktyki strażaka, wydanie 5, książki inżynierii pożarniczej, 2019

Daniel Kaheman, Pułapki myślenia: O myśleniu szybkim i wolnym (Thinking fast and slow), Media Rodzina

Gregory E. Gorbett, James L. Pharr, Fire Dynamics, Pearson; Pierwsze wydanie, 14 sierpnia 2010 r.

Cele kształcenia

Adaptacja jest kluczową umiejętnością strażaków, biorąc pod uwagę nieprzewidywalną i dynamiczną naturę sytuacji reagowania kryzysowego. Te lekcje pokazują uczniom, jak ustawić właściwe nastawienie, aby skutecznie reagować na ciągle zmieniające się wymagania i sytuacje kryzysowe.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

Podczas tej lekcji uczniowie dowiedzą się więcej na temat zdolności adaptacji, kluczowej umiejętności strażaków, biorąc pod uwagę nieprzewidywalną i dynamiczną naturę sytuacji kryzysowych.

2

Prezentacja nowego materiału

Zapoznaj uczniów z głównym tematem: Zdolność adaptacji; zacznij od pytania otwartego:

10 min

„Co Twoim zdaniem oznacza zdolność adaptacji?”

Poproś uczniów o podanie konkretnych przykładów z ich codziennego życia

Użyj *Mentimeter* lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym

Link do Mentimeter:
<https://www.mentimeter.com/>

Powiedz im, jak przydatna może być zdolność adaptacji w kontekście gaszenia pożarów i podaj uczniom 6 najważniejszych powodów, które potwierdzają, jak ważna jest zdolność adaptacji, jeśli chcesz zostać strażakiem:

10 min

6 POWODÓW, DLA KTÓRYCH ADAPTACJA JEST KLUCZOWA

#1

**Reakcja na
zmieniające się
otoczenie**

Strażacy często spotykają się z szybko zmieniającymi się środowiskami, takimi jak zmieniające się warunki pogodowe lub nieprzewidywalne zachowanie ognia. Bycie elastycznym pozwala im odpowiednio modyfikować swoje strategie i taktyki, aby zapewnić skuteczną reakcję w sytuacjach awaryjnych.

#2

**Radzenie sobie
w różnych
sytuacjach**

Wraz z postępem w sprzęcie i technologii przeciwpożarowej, zdolność adaptacji jest niezbędna do szybkiego uczenia się i wykorzystywania nowych narzędzi i technik. Strażacy muszą być gotowi na integrację nowych technologii ze swoimi działaniami, aby zwiększyć swoją skuteczność i bezpieczeństwo.

#3

**Sprzęt i
technologia**

Wraz z postępem w sprzęcie i technologii przeciwpożarowej, zdolność adaptacji jest niezbędna do szybkiego uczenia się i wykorzystywania nowych narzędzi i technik. Strażacy muszą być gotowi na integrację nowych technologii ze swoimi działaniami, aby zwiększyć swoją skuteczność i bezpieczeństwo.

#4

**Podejmowanie
decyzji w
sytuacjach
awaryjnych**

Elastyczni strażacy mogą podejmować szybkie i świadome decyzje w sytuacjach awaryjnych, biorąc pod uwagę zmieniające się okoliczności i potencjalne ryzyko. Mogą dostosowywać swoje plany w razie potrzeby, aby zapewnić bezpieczeństwo społeczeństwa, swojego zespołu i siebie.

#5

**Odporność
emocjonalna**

Elastyczni strażacy potrafią radzić sobie z emocjonalnymi i psychologicznymi wyzwaniami, które wiążą się z pracą w reagowaniu kryzysowym. Potrafią radzić sobie ze stresującymi sytuacjami traumatycznymi doświadczeniami, wykazując się odpornością i utrzymując koncentrację i skuteczność w trudnych warunkach.

#6

Ciągła nauka

Adaptowalność jest ściśle związana z chęcią uczenia się i doskonalenia. Strażacy, którzy stawiają na ciągłą naukę i rozwój zawodowy, mogą dostosować się do nowych informacji, procedur i najlepszych praktyk, ostatecznie zwiększając swoją ogólną wydajność i skuteczność w pracy.

WSKAZÓWKA

[sprawdź różne
scenariusze kryzysowe](#)
([wygeneruj tłumaczenie na język
polski](#))

3

Ćwiczenia

1. Ułatwianie dyskusji grupowych, w których uczniowie mogą dzielić się swoimi perspektywami i strategiami krytycznego myślenia, zachęca uczniów do wzajemnego uczenia się. To podejście oparte na współpracy może sprzyjać bogatszemu zrozumieniu tematu.

30 min**WSKAZÓWKA**

Skorzystaj z YouTube i odtwórz krótkie sceny z prawdziwych kryzysów, takich jak tornada, tsunami, pożary i tym podobne.

ĆWICZENIE 1

Podziel uczniów na dwie grupy, gdy jedna grupa wymyśli wyimaginowaną sytuację kryzysową, a druga ustali, jak ją rozwiązać. Następnie zrób to odwrotnie.

Pozwól uczniom na samodzielną pracę!

Omów wszystko szczegółowo i postaraj się wskazać przejawy zdolności przystosowawczych strażaka podczas interwencji.

ĆWICZENIE 2

Rozwijaj zdolność adaptacji w pracy zespołowej i doskonal umiejętności rozwiązywania problemów

1. Podziel uczniów na małe zespoły, z których każdy będzie reprezentował jednostkę poszukiwawczo-ratowniczą.
2. Przygotuj symulowany scenariusz ratunkowy w otoczeniu zewnętrznym lub wewnętrznym, uwzględniając przeszkody i trudny teren. (Użyj filmów z YouTube z prawdziwych wydarzeń kryzysowych, aby przygotować otoczenie, namaluj obraz potencjalnych zagrożeń, na jakie mogą natrafić.)
3. Przypisz konkretne role każdemu członkowi zespołu, takie jak lider zespołu, nawigator, osoba udzielająca pierwszej pomocy i koordynator ds. komunikacji, w zależności od liczby uczniów w zespole. Pozwól im zdecydować, co zrobić.
4. Podczas pracy wprowadzają nieoczekiwane zmiany do scenariusza, np. zmieniają lokalizację obszaru ratunkowego lub wprowadzają dodatkowe przeszkody wymagające szybkich korekt w planie ratunkowym.
5. Zachęcaj członków zespołu do efektywnej komunikacji i współpracy, aby mogli dostosować się do zmieniających się warunków, rozwiązywać problemy i odnosić sukcesy.

6. Przeprowadź sesję podsumowującą (patrz poniżej).

PODSUMOWANIE: Dzięki temu wspólnemu projektowi młodzi strażacy mogą rozwijać swoje umiejętności pracy zespołowej, poprawić swoje zdolności komunikacyjne i nauczyć się, jaką wartość ma zdolność adaptacji w radzeniu sobie z nieprzewidzianymi wyzwaniami podczas operacji reagowania kryzysowego.

WSKAZÓWKA

Ustaw krzesła w kręgu i stwórz środowisko, w którym każdy będzie mógł zostać wysłuchany

2. Zintegruj ćwiczenia refleksyjne, takie jak sesje podsumowujące, podczas których uczniowie mogą analizować i omawiać procesy decyzyjne oraz pracę zespołową w hipotetycznym scenariuszu.

PODSUMOWANIE jest kluczowym krokiem do refleksji i może pomóc wzmocnić kluczowe koncepcje i zwiększyć samoświadomość. Zadawaj pytania otwarte, aby zachęcić uczniów do dzielenia się swoimi myślami, uczuciami i obserwacjami podczas symulacji.

Oto niektóre pytania:

Pytanie nr 1: Z jakimi wyzwaniami spotkałeś się w trakcie realizacji scenariusza?

Pytanie nr 2: Jakie czynniki wpłynęły na Twój proces podejmowania decyzji?

Pytanie nr 3: Czy były chwile niepewności i wahania?

Pytanie nr 4: Jak Twoje decyzje wpłynęły na wynik scenariusza?

Pytanie nr 5: Jak oceniałbyś zachowanie innych osób w trakcie procesu? Czy jest coś, co zwróciło Twoją szczególną uwagę?

Pytanie nr 6: Czy jest coś, co uważasz za złe i dlaczego?

Cele kształcenia

Bycie dobrym decydentem jest niezwykle ważne dla strażaków z kilku powodów. Zapewnia, że strażacy mogą skutecznie reagować na sytuacje awaryjne, chronić życie i mienie oraz utrzymywać zaufanie społeczności, której służą. W tej lekcji uczniowie mogą dowiedzieć się, jakie są główne powody, dla których umiejętność podejmowania decyzji jest ważna.

Wykonaj następujące kroki

1

Wstęp

Wyjaśnij uczniom, że podczas tej lekcji dowiedzą się, w jaki sposób i dlaczego powinni myśleć o swoich decyzjach, pełniąc rolę strażaka.

2

Prezentacja nowego materiału

10 min

Zapoznaj uczniów z głównym tematem: Podejmowanie decyzji; zacznij od pytania otwartego:

„Na czym według ciebie polega podejmowanie decyzji?”

Poproś uczniów o podanie konkretnych przykładów z ich codziennego życia

Użyj *Mentimeter* lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym

Mentimeter link:

<https://www.mentimeter.com/>

Opowiedz uczniom o tym i wyjaśnij, jak to jest powiązane z pracą strażaka, a także przedstaw uczniom główne powody, dla których muszą wiedzieć, jak brać odpowiedzialność za swoje decyzje.

35 min

10 POWODÓW, DLA KTÓRYCH MUSISZ WIEDZIEĆ, JAK WZIĄĆ ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SWOJE DECYZJE

#1

Bezpieczeństwo

Podstawowym celem gaszenia pożarów jest ochrona życia i mienia. Strażacy często spotykają się z sytuacjami wysokiego ryzyka, a ich decyzje bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo społeczeństwa i pozostałych członków zespołu. Rozsądne decyzje są niezbędne, aby zapewnić, że wszyscy zaangażowani pozostaną tak bezpieczni, jak to możliwe.

#2

Skuteczna
reakcja
awaryjna

Strażacy muszą szybko oceniać sytuację i podejmować decyzje, aby skutecznie reagować na sytuacje awaryjne. Opóźnienie lub nieprawidłowa decyzja może skutkować rozprzestrzenianiem się pożaru, obrażeniami lub innymi niekorzystnymi skutkami. Skuteczne podejmowanie decyzji pozwala strażakom reagować szybko i właściwie.

#3

Alokacja
zasobów

Gaszenie pożarów często wiąże się z zarządzaniem ograniczonymi zasobami, takimi jak personel, sprzęt i zaopatrzenie w wodę. Decyzje o tym, jak i gdzie rozdysponować te zasoby, mogą znacząco wpłynąć na sukces działań gaśniczych. Dokonywanie świadomych wyborów zapewnia optymalne wykorzystanie zasobów.

#4

Zarządzanie
kryzysowe

Strażacy często pracują w szybko zmieniających się i chaotycznych środowiskach. Dobrzy decydenci potrafią dostosować się do zmieniających się okoliczności, dostosowywać strategię w razie potrzeby i utrzymywać kontrolę w czasie kryzysów. Jest to kluczowe dla skutecznego zarządzania sytuacjami awaryjnymi.

#5
Koordynacja
zespołu

Gaszenie pożarów to wysiłek zespołowy, a skuteczne podejmowanie decyzji jest niezbędne do koordynowania działań między członkami zespołu. Decyzje podejmowane w oparciu o dobre informacje pomagają utrzymać jasną komunikację i koordynację, zapewniając, że wszyscy pracują spójnie, aby osiągnąć wspólne cele.

#6
Redukcja
ryzyka

Strażacy często stają w obliczu sytuacji obarczonych ryzykiem. Dobrzy decydenci są biegli w ocenie i łagodzeniu tych ryzyk. Priorytetowo traktują środki bezpieczeństwa i minimalizują ryzyko wypadków lub obrażeń podczas akcji gaśniczych.

#7
Rozważania
etyczne

Wiele decyzji dotyczących gaszenia pożaru wiąże się z rozważaniami etycznymi, takimi jak wejście do płonącego budynku w celu ratowania uwięzionych osób. Podejmowanie decyzji etycznych zapewnia, że strażacy stawiają dobro osób, którym służą, na pierwszym miejscu i przestrzegają standardów zawodowych i moralnych

#8
Zaufanie
publiczne

Społeczność polega na strażakach, którzy podejmują właściwe decyzje w sytuacjach kryzysowych. Podejmowanie dobrych decyzji buduje i utrzymuje zaufanie publiczne. Społeczeństwo ma pewność, że strażacy będą działać kompetentnie i odpowiedzialnie, co jest kluczowe dla wsparcia społeczności.

#9
Wydajność
operacyjna

Skuteczne i oparte na dobrych informacjach decyzje prowadzą do lepszego wykorzystania zasobów i bardziej zorganizowanej reakcji na sytuacje awaryjne. Zwiększa to ogólną wydajność działań gaśniczych, co jest kluczowe dla zapobiegania eskalacji incydentów i minimalizowania szkód materialnych.

#10
Odpowie-
dzialność

Strażacy ponoszą odpowiedzialność za swoje decyzje i działania. Podejmowanie dobrych decyzji i przestrzeganie ustalonych protokołów świadczy o odpowiedzialności i profesjonalizmie. Stanowi przykład dla członków zespołu i promuje kulturę odpowiedzialności w straży pożarnej.

PODEJMOWANIE DECYZJI

PODSUMOWANIE: podejmowanie dobrych decyzji jest podstawą sukcesu i bezpieczeństwa działań gaśniczych. Strażacy muszą nieustannie doskonalić swoje umiejętności podejmowania decyzji poprzez szkolenia, doświadczenie i zaangażowanie w dążeniu do doskonałości w swoim zawodzie.

3

Ćwiczenia

Scenariusze do ćwiczeń w zakresie podejmowania decyzji

15 min

Pracuj w parach

Przedstaw uczniom sytuację i zadaj im następujące pytania. Niech pracują w parach (lub stwórz quiz, który każdy uczeń będzie rozwiązywał indywidualnie). Możesz użyć *Quizlet*, *Kahoot* lub *Mentimeter*.

Pracując w parach, nie musisz podawać im opcji a), b), c), pozwól im najpierw pomyśleć o własnych odpowiedziach. Użyj opcji tylko wtedy, gdy zostaną przez uczniów pominięte lub gdy liczba uczniów jest mała. Po podaniu im wszystkich 4 decyzji do rozwiązania, pozwól każdej parze zaprezentować, co zrobiłaby przed resztą klasy.

SCENARIUSZ 1 Struktura reagowania na pożar

Opis sytuacji: Ty i Twój zespół odpowiadacie na wezwanie dotyczące pożaru w trzypiętrowym budynku mieszkalnym. Po przybyciu na miejsce zauważacie dym wydobywający się z okien na drugim piętrze i zostajecie poinformowani, że w środku mogą być uwięzieni mieszkańcy.

DECYZJA 1

Jakie będą Twoje główne działania po przybyciu?

- a) Natychmiast wejdź do budynku, aby uratować uwięzionych mieszkańców.
- b) Nawiąż kontakt z mieszkańcami w celu oceny sytuacji.
- c) Przeprowadź szybką ocenę intensywności pożaru i stabilności konstrukcji.

Prawidłowa odpowiedź: c) Przeprowadź szybką ocenę intensywności pożaru i stabilności konstrukcji.

DECYZJA 2

Jakie są priorytety działań poszukiwawczo-ratunkowych?

- a) Rozpocznij poszukiwania od najwyższego piętra i schodź w dół.
- b) W pierwszej kolejności zlokalizuj i udziel pomocy mieszkańcom parteru.
- c) Współpracuj z zespołem w celu systematycznego przeszukiwania piętra po piętrze.

Prawidłowa odpowiedź: c) Współpracuj z zespołem w celu systematycznego przeszukiwania piętra po piętrze.

DECYZJA 3

Jakie jest Twoje podejście do zarządzania operacją gaszenia pożaru?

- a) Natychmiast rozpocznij agresywny atak wewnętrzny.
- b) Przygotuj zaopatrzenie w wodę i rozmieść strategicznie węże ogrodowe.
- c) Przed rozpoczęciem jakichkolwiek działań gaśniczych należy zwrócić się o pomoc do dodatkowych zasobów.

Prawidłowa odpowiedź: b) Przygotuj zaopatrzenie w wodę i rozmieść strategicznie węże ogrodowe.

DECYZJA 4

W jaki sposób zapewniasz bezpieczeństwo swojemu zespołowi w trakcie operacji?

- a) Kontynuuj operację bez ustanawiania protokołów komunikacyjnych.
- b) Przed wejściem do zespołu przypisz role i obowiązki każdemu członkowi zespołu.
- c) Poleganie wyłącznie na indywidualnej ocenie, bez koordynacji z zespołem.

Prawidłowa odpowiedź: b) Przed wejściem przypisz role i obowiązki każdemu członkowi zespołu.

PODEJMOWANIE DECYZJI

PODSUMOWANIE: To ćwiczenie pozwala uczniom zaangażować się w krytyczne procesy podejmowania decyzji w realistycznym scenariuszu gaszenia pożaru. Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo mieszkańców i członków ich zespołu, oceniając sytuację pożarową i skutecznie koordynując swoją reakcję, uczniowie mogą rozwijać swoje umiejętności podejmowania decyzji i zwiększać swoje przygotowanie na rzeczywiste sytuacje kryzysowe.

SCENARIUSZ #2 Reakcja na zatrzymanie akcji serca

Opis sytuacji: Ty i Twój zespół reagowania medycznego zostaliście wysłani do miejsca, w którym przypadkowy świadek zgłosił możliwy incydent zatrzymania akcji serca. Po przybyciu znajdujecie nieprzytomną osobę leżącą na ziemi bez widocznego pulsu lub oznak oddychania. Niektórzy świadkowie widzieli, jak osoba ta nagle upadła.

DECYZJA 1

Jaka jest Twoja wstępna ocena sytuacji?

- a) Natychmiast rozpocznij resuscytację krążeniowo-oddechową bez oceny drożności dróg oddechowych poszkodowanego.
- b) Przed skontaktowaniem się z daną osobą należy poprosić o dodatkową pomoc.
- c) Szybko sprawdź reakcję i oddech osoby poszkodowanej.

Prawidłowa odpowiedź: c) Szybko sprawdź reakcję i oddech osoby.

DECYZJA 2

Jak postępować w przypadku udrażniania dróg oddechowych?

- a) Natychmiast wykonaj sztuczne oddychanie usta-usta.
- b) Użyj automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) bez dalszej oceny.
- c) Udrożnij drogi oddechowe poszkodowanego, odchylając głowę i unosząc brodę.

Prawidłowa odpowiedź: c) Udrożnij drogi oddechowe poszkodowanego, odchylając jego głowę i unosząc brodę.

DECYZJA 3

Jakie jest Twoje podejście do rozpoczęcia resuscytacji krążeniowo-oddechowej?

- a) Rozpocznij uciskanie klatki piersiowej nie biorąc pod uwagę obecności AED.
- b) Przed rozpoczęciem uciskania klatki piersiowej wykonaj oddechy ratownicze.
- c) Rozpocznij wysokiej jakości uciskanie klatki piersiowej w odpowiednim tempie i na odpowiednią głębokość.

Prawidłowa odpowiedź: c) Rozpocznij wysokiej jakości uciskanie klatki piersiowej w odpowiednim tempie i na odpowiednią głębokość.

DECYZJA 4

W jaki sposób komunikujesz się i koordynujesz działania z resztą zespołu reagowania medycznego?

- a) Zapewnij minimalne wskazówki i pomoc innym członkom zespołu.
- b) Przypisz konkretne role i zadania każdemu członkowi zespołu, aby zapewnić skoordynowane działanie.
- c) Działać niezależnie, nie prosząc o pomoc członków zespołu.

Prawidłowa odpowiedź: b) Przypisz konkretne role i zadania każdemu członkowi zespołu, aby zapewnić skoordynowane działanie.

PODSUMOWANIE: To ćwiczenie oparte na scenariuszach umożliwia studentom zastosowanie wiedzy na temat procedur medycznych w nagłych wypadkach i umiejętności podejmowania decyzji w symulowanej reakcji na zatrzymanie akcji serca. Podkreślając znaczenie skutecznej komunikacji, dokładnej oceny i terminowych interwencji, studenci mogą zwiększyć swoją gotowość do zarządzania nagłymi przypadkami medycznymi z precyzją i pewnością siebie.

2. Zintegruj ćwiczenia refleksyjne, takie jak sesje podsumowujące, podczas których uczniowie mogą analizować i omawiać procesy decyzyjne oraz pracę zespołową, jaka miała miejsce w hipotetycznym scenariuszu.

Po scenariuszu przeprowadź sesję podsumowującą. Jest to kluczowy krok do refleksji i może pomóc wzmocnić kluczowe koncepcje i zwiększyć samoświadomość. Zadawaj pytania otwarte, aby zachęcić uczniów do dzielenia się swoimi myślami, uczuciami i obserwacjami podczas symulacji.

Oto niektóre pytania:

Pytanie nr 1: Z jakimi wyzwaniami spotkałeś się w trakcie realizacji scenariusza?

Pytanie nr 2: Jakie czynniki wpłynęły na Twój proces podejmowania decyzji?

Pytanie nr 3: Czy były chwile niepewności i wahania?

Pytanie nr 4: Jak Twoje decyzje wpłynęły na wynik scenariusza?

Pytanie nr 5: Jak oceniałbyś zachowanie innych osób w trakcie procesu?
Czy jest coś, co zwróciło Twoją szczególną uwagę?

Pytanie nr 6: Czy jest coś, co uważasz za złe i dlaczego?

WSKAZÓWKA

Ustaw krzesła w kręgu i stwórz środowisko, w którym każdy będzie mógł zostać wysłuchany

CZĘŚĆ 3

UMIEJĘTNOŚCI

INTERPERSONALNE

JAKIE CECHY POWINIEN MIEĆ RATOWNIK I DLACZEGO?

Lekcja 1

Aktywne słuchanie

Uczniowie dowiedzą się, dlaczego aktywne słuchanie, empatia i wrażliwość kulturowa są tak ważne dla strażaków, a także jak słuchać innych, a nie tylko ich słyszeć.

Lekcja 2

Empatia

Uczniowie nauczą się analizować sytuacje, w których warto okazać empatię, a także sytuacje, w których lepiej być raczej powściągliwym.

Lekcja 3

Wrażliwość kulturowa

Uczniowie dowiedzą się, jak ważna jest umiejętność komunikowania się z każdym, niezależnie od kultury, z której pochodzi.

WSTĘP

Z tego materiału młodzi strażacy mogą dowiedzieć się, dlaczego aktywne słuchanie, empatia i wrażliwość kulturowa są kluczowe w ich zawodzie. Strażacy często znajdują się w wysoce stresujących i niebezpiecznych sytuacjach, których nie należy bagatelizować.

Znajdziesz tutaj:

3 gotowe scenariusze zajęć (3 x 90 min - 6 lekcji), zawierające praktyczny przewodnik krok po kroku

Innowacyjne metody i techniki nauczania:

- dyskusja z pytaniami otwartymi,
- interaktywne nauczanie/uczenie się,
- nauka przez współpracę,
- studia przypadków - praca w grupach
- burza mózgów,
- odgrywanie ról

Gotowe do wykorzystania zasoby lekcyjne:

- narzędzia online: *Mentimeter*, *Kahoot*, *Quizlet*
- narzędzia interaktywne: kody QR, platformy dydaktyczne
- linki do stron edukacyjnych, filmy,
- zadania lekcyjne - polecenia dla nauczyciela i uczniów.
- prezentacje, testy, studia przypadków

Pomoce dydaktyczne wspierające proces nauczania/uczenia się podczas zajęć:

- komputer stacjonarny / laptop,
- dostęp do Internetu,
- projektor i ekran lub tablica interaktywna,
- własne urządzenia uczniów (smartfony ze skanerami kodów QR i dostępem do Internetu).

Kluczowe słownictwo:

aktywne słuchanie, rozwiązywanie konfliktów, współpraca zespołowa

Cele kształcenia

Aktywne słuchanie jest kluczową umiejętnością komunikacyjną, która obejmuje pełne skupienie, zrozumienie, reagowanie i zapamiętywanie tego, co zostało powiedziane. Jest to niezbędne do skutecznej komunikacji, rozwiązywania problemów i konfliktów.

1

Wstęp

Przywitaj studentów i poinformuj ich, że dowiedzą się, jak ćwiczyć aktywne słuchanie, a także poznają sytuacje, w których może się to okazać szczególnie przydatne.

2

Prezentacja nowego materiału

Zapoznaj uczniów z głównym tematem: "Aktywne słuchanie" i rozpocznij od pytania otwartego:

„Co Twoim zdaniem oznacza aktywne słuchanie?”

10 min

Poproś uczniów, aby podali konkretne przykłady ze swojego codziennego życia.

Użyj *Mentimeter* lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym

Link do Mentimeter:
<https://www.mentimeter.com/>

2. Aby zaangażować uczniów, wskaż im konkretną sytuację, w której stosuje się aktywne słuchanie i zadawaj pytania otwarte.

20 min

SCENARIUSZ

Wyobraźmy sobie scenariusz, w którym strażak reaguje na pożar budynku mieszkalnego w gęsto zaludnionej dzielnicy. Po przybyciu na miejsce akcji strażacy napotykają zaniepokojonego mieszkańca, który został ewakuowany ze swojego domu. Mieszkaniec jest wyraźnie niespokojny i próbuje przekazać kluczowe informacje o potencjalnie uwięzionych osobach w płonącym budynku. W tym przypadku strażak może wykorzystać aktywne słuchanie w następujący sposób:

Pytanie nr 1: W jaki sposób strażak może okazać drugiej osobie, że słucha (aktywnie) i że można mu zaufać?

Pytanie nr 2: W jaki sposób strażak może zachęcić osobę do komunikacji?

Pytanie nr 3: Czy strażak powinien czy nie powinien dzielić się informacjami o stanie budynku? I w jaki sposób?

3. Podsumuj aktywność

Wyjaśnij, dlaczego ten temat jest tak ważny, przedstawiając 3 główne przypadki, w których aktywne słuchanie jest cenne w świecie strażaków

15 min

Rozwiązywanie konfliktów

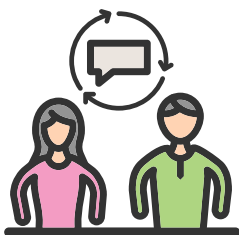
Aktywne słuchanie może pomóc w rozwiązywaniu konfliktów, pozwalając każdej ze stron na wyrażenie swoich żalów i uczuć, ułatwiając wzajemne zrozumienie i znalezienie wspólnego gruntu do rozwiązania

Współpraca zespołowa

Aktywne słuchanie jest niezwykle cenne w pracy zespołowej, gdyż pozwala jej członkom zrozumieć pomysły, obawy i punkty widzenia innych, co sprzyja lepszej współpracy i produktywności środowiska pracy.

Mentoring i coaching

Aktywne słuchanie jest niezbędne, aby mentorzy i trenerzy mogli zrozumieć potrzeby, cele i wyzwania swoich podopiecznych, co pozwala im zapewnić im ukierunkowane wskazówki i wsparcie.

PODSUMOWANIE: Włączając aktywne słuchanie do różnych aspektów swojego życia zawodowego i osobistego, możesz pielęgnować silniejsze relacje, usprawniać komunikację i okazywać szacunek i empatię innym. Praktyka i konsekwencja są kluczem do opanowania tej cennej umiejętności komunikacyjnej.

Praca domowa

Aby wzmocnić przekaz, poproś uczniów o obejrzenie filmu [TEDx Talks](#), w którym strażak i ratownik medyczny Ben Thompson dzieli się swoją wiedzą na temat pomagania ludziom, jednocześnie aktywnie starając się poprawić zdrowie mieszkańców swojej społeczności.

[Możesz być bohaterem, którego ktoś potrzebuje / Ben Thompson](#)
([wygeneruj napisy w języku polskim](#))

Praca grupowa

Podziel uczniów na małe grupy i pozwól im zdecydować, jak powinny przebiegać następujące kroki (związane z aktywnym słuchaniem). Każda grupa powinna wyjaśnić, dlaczego tak uważa.

10-15 min

Skup się na mieszkańcu: Strażak powinien utrzymywać kontakt wzrokowy z mieszkańcem i ustawiać się w odpowiedniej pozycji, aby przekazać poczucie zrozumienia i wsparcia.

Zachęcaj do komunikacji: Zadając pytania otwarte, strażak może zachęcić mieszkańca do podzielenia się wszelkimi istotnymi szczegółami dotyczącymi miejsca pobytu i stanu osób, które mogą nadal przebywać w budynku.

Wykaż się zrozumieniem: Za pomocą sygnałów werbalnych i niewerbalnych strażak może pokazać, że rozumie powagę sytuacji i pilność przekazywanej informacji.

Wyjaśnij kluczowe informacje: Strażak powinien podsumować szczegóły podane przez mieszkańca, aby upewnić się, że dobrze rozumie on sytuację i konkretne obszary w budynku wymagające uwagi.

Upewnij się i uspokajaj: Oprócz aktywnego słuchania strażak powinien uspokajać mieszkańca, uznając jego obawy i informując o krokach podejmowanych w celu rozwiązania sytuacji i zapewnienia bezpieczeństwa potencjalnym ofiarom.

WSKAZÓWKA: Wydrukuj kroki na papierze i wytnij je (bez numerowania). Możesz też użyć narzędzi cyfrowych, takich jak Kahoot! lub Mentimeter.

3

Ćwiczenia

Praca grupowa

Aktywność grupowa (5-6 osób) – wykorzystaj dowolny ze scenariuszy sytuacji kryzysowej i przypisz każdemu uczniowi inną rolę.

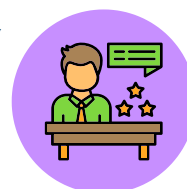
Uczniowie powinni odegrać scenę i odegrać, jak rozwiązaliby sytuację. Pozwól im prowadzić rozmowy w swoich rolach, a na koniec poświęć 10 minut na sesję podsumowującą, aby przeanalizować, kto zrobił dobrze, kto źle i kto wykorzystał/nie wykorzystał aktywnego słuchania podczas kryzysu.

SCENARIUSZ #1**Incydent masowy na imprezie publicznej (scenariusz dla studentów ratownictwa medycznego)**

Odbywa się duże wydarzenie publiczne, takie jak festiwal muzyczny. Nagle dochodzi do nieoczekiwanego incydentu, mężczyzna zaczyna strzelać do publiczności, co powoduje wiele ofiar. Wezwane zostają służby ratunkowe, a ratownicy medyczni są jednymi z pierwszych osób, które przybywają na miejsce zdarzenia. Sytuacja jest chaotyczna, ranni są rozproszeni po okolicy, a obrażenia różnią się stopniem nasilenia. Dostępnych jest niewiele informacji na temat przyczyny incydentu.

Role uczniów**LIDER ZESPOŁU**

Odpowiedzialny za ogólną koordynację i komunikację w grupie. Ustala priorytety zadań, przydziela role członkom zespołu i zapewnia systematyczne podejście do opieki nad pacjentem.

GŁÓWNY OCENIAJĄCY

Przeprowadza wstępne oceny stanu pacjentów w celu określenia stopnia obrażeń. Ustala priorytety pacjentów na podstawie ich stanu i dostępnych zasobów.

POSZKODOWANY 1

Osoba, która nie została bezpośrednio postrzelona, ale była w bezpośredniej bliskości, gdy doszło do ataku i wszystko widziała. Bardzo zdezorientowana, w panice, trudno się uspokoić.

POSZKODOWANY 2

Osoba, która jest poważnie postrzelona, ale nadal przytomna. Bardzo zdezorientowana, cierpiąca, krzycząca, szybko wykrwawiająca się.

OFICER TRIAGE'U

Przeprowadza triaż w celu kategoryzacji pacjentów według różnych poziomów pilności. Współpracuje z głównym oceniającym w celu zapewnienia właściwej kategoryzacji i alokacji zasobów.

KOORDYNATOR ZASOBÓW

Zarządza alokacją zasobów medycznych, takich jak materiały i sprzęt. Koordynuje działania z innymi zespołami medycznymi i zapewnia stałe dostawy zasobów w razie potrzeby.

Możliwe działania następce lub dodatkowe wyzwania, z którymi będą musieli zmierzyć się studenci:

- A. Sytuacja ewoluuje, pojawiają się dodatkowe wyzwania, takie jak zmieniające się warunki pogodowe, rosnący tłum i potencjalne incydenty wtórne.
- B. Dostępność środków medycznych i sprzętu medycznego jest ograniczona, co wymaga efektywnego zarządzania zasobami.
- C. Członkowie zespołu ratownictwa medycznego mają trudności w komunikowaniu się ze sobą ze względu na hałas, odległość i konieczność szybkiego podejmowania decyzji.

Sesja podsumowująca

Po symulacji studenci biorą udział w sesji podsumowującej, aby przeanalizować swoje wyniki. Kluczowe punkty do dyskusji obejmują:

- **Podjęmowanie decyzji:** Oceń skuteczność decyzji lidera zespołu i to, czy były one odpowiednie w zmieniającej się sytuacji.
- **Ustalenie ważności zadań:** Oceń, jak dobrze zespół ustalił priorytety zadań, zwłaszcza w zakresie opieki nad pacjentem, alokacji zasobów i komunikacji.
- **Efektywność wykonania roli:** Każdy uczeń zastanawia się nad swoją rolą, omawiając, co zrobił dobrze, i identyfikując obszary wymagające poprawy.
- **Aktywne słuchanie:** Oceń przypadki aktywnego słuchania w zespole, podkreślając znaczenie jasnej komunikacji w sytuacjach kryzysowych.
- **Adaptacja:** Omów, jak dobrze zespół przystosował się do zmieniających się okoliczności i czy wprowadzono zmiany na podstawie nowych informacji.

Dzięki ustrukturyzowaniu scenariusza i jego późniejszej analizie studenci ratownictwa medycznego mogą zdobyć cenne informacje na temat zarządzania kryzysowego, pracy zespołowej i znaczenia skutecznej komunikacji w sytuacjach awaryjnych.

SCENARIUSZ #2

Pożar obiektu miejskiego z wieloma ofiarami (scenariusz dla studentów straży pożarnej)

Opis: W wielopiętrowym budynku na obszarze miejskim wybuchł pożar. Wiadomo, że w budynku znajdują się mieszkania mieszkalne ze starszymi lokatorami i powierzchnie komercyjne. Istnieją doniesienia o wielu osobach uwięzionych w środku, a służby ratunkowe, w tym studenci straży pożarnej, reagują na incydent.

Role dla studentów straży pożarnej (w grupach 5-6 osobowych):

DOWODZĄCY AKCJĄ

Odpowiedzialny za ogólne dowodzenie i koordynację działań gaśniczych. Podejmuje strategiczne decyzje dotyczące alokacji zasobów i taktyki gaszenia pożarów.

PRZODOWNIK ROTY ROZWIJAJACEJ WĘŻE GAŚNICZE

Zarządza rozmieszczeniem i działaniem linii węży do gaszenia pożaru. Współpracuje z dowódcą akcji i innymi zespołami w celu kontrolowania pożaru.

TECHNIK RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Zapewnia pomoc medyczną osobom uratowanym z budynku. Współpracuje z liderem zespołu poszukiwawczo-ratowniczego w celu ustalenia priorytetów opieki medycznej dla ofiar.

OFICER KOMUNIKACJI

Zarządza komunikacją radiową między różnymi zespołami, dowódcą incydentu i agencjami zewnętrznymi. Zapewnia dokładną i terminową wymianę informacji.

LIDER GRUPY POSZUKIWAWCZO-RATOWNICZEJ

Koordynuje operacje poszukiwawczo-ratownicze wewnątrz budynku. Przydziela zadania członkom zespołu i zapewnia bezpieczne wydobycie uwięzionych osób.

POSZKODOWANY

Osoba uwięziona w budynku w bezpośrednim sąsiedztwie pożaru. Bardzo zdezorientowana, w panice, trudno się uspokoić, krzyczy.

Możliwe działania następce lub dodatkowe wyzwania, z którymi będą musieli zmierzyć się studenci:

- A. Pożar rozprzestrzenia się szybko, tworząc dynamiczne i trudne środowisko.
- B. Układ budynku obejmuje przeszkody takie jak zawalone konstrukcje i zablokowane ścieżki.
- C. Niektóre ofiary mogą wymagać natychmiastowej pomocy lekarskiej, co dodatkowo komplikuje operację ratunkową.
- D. Strażacy dysponują ograniczonymi zasobami, w tym zaopatrzeniem w wodę i środkami medycznymi.
- E. Incydent wiązał się z dużym hałasem, dlatego dla powodzenia niezbędna jest dobra komunikacja i koordynacja.

Sesja podsumowująca

Po symulacji studenci biorą udział w sesji podsumowującej, aby przeanalizować swoje wyniki. Kluczowe punkty do dyskusji obejmują:

- **Podejmowanie decyzji:** Oceń skuteczność decyzji dowodzącego akcją w zakresie zarządzania operacją gaszenia pożaru.
- **Koordynacja i komunikacja:** Oceń, jak dobrze zespoły komunikowały się i koordynowały swoje działania, zwłaszcza pomiędzy zespołami poszukiwawczo-ratowniczymi, służbami sanitarnymi i zespołami medycznymi.
- **Wykonywanie zadań:** przegląd indywidualnych ról i obowiązków w celu zidentyfikowania skutecznego wykonywania zadań i obszarów wymagających poprawy.
- **Zarządzanie zasobami:** Omów, jak dobrze zarządzane są zasoby, w tym zaopatrzenie w wodę, sprzęt medyczny i personel.
- **Aktywne słuchanie:** Identyfikuj przypadki aktywnego słuchania i skutecznej komunikacji, podkreślając ich znaczenie w sytuacjach kryzysowych o dużej wadze.

Ten ustrukturyzowany scenariusz i analiza zapewniają studentom straż pożarnej realistyczne i dynamiczne doświadczenie, rozwijając krytyczne myślenie, pracę zespołową i skuteczne umiejętności zarządzania kryzysowego.

Cele kształcenia

Uczniowie dowiedzą się, że empatia w stosunku do osób znajdujących się w potrzebie lub dotkniętych sytuacjami kryzysowymi jest kluczowa dla budowania zaufania i zapewniania wsparcia emocjonalnego osobom w sytuacjach kryzysowych.

1

Wstęp

1. Przywitaj uczniów i poinformuj ich, że dzisiaj będą analizować sytuacje, w których dobrze jest okazać empatię, a także sytuacje, w których dobrze jest być raczej subtelnym.

Uczniowie zdecydują, w jakich sytuacjach warto być empatycznym i otwartym, a w jakich lepiej być bardziej dyskretnym i mniej skłonny do okazywania emocji.

10 min

WSKAZÓWKA: FILM z historią Marka Bezosa – strażaka ochotnika: można wykorzystać na początku lekcji przed dyskusją

Mark Bezos: Lekcja życia od
strażaka-ochotnika
(wygeneruj napisy w języku
polskim).

2

Prezentacja nowego materiału

2. Powiedz uczniom, dlaczego ten temat jest tak ważny do omówienia. Podaj uczniom 5 najważniejszych powodów, dla których empatia jest kluczową cechą strażaków.

15 min

**WZMOCNIONA
KOMUNIKACJA**

Empatia pozwala strażakom komunikować się skuteczniej z osobami w niebezpieczeństwie lub sytuacjach kryzysowych. Poprzez zrozumienie i dzielenie się emocjami osób dotkniętych, strażacy mogą nawiązać głębszą więź i zapewnić bardziej znaczące wsparcie i zapewnienie.

**LEPSZE
PODEJMOWANIE
DECYZJI**

Empatyczni strażacy są lepiej przygotowani do podejmowania świadomych i rozważnych decyzji w sytuacjach awaryjnych. Dzięki empatii wobec wyzwań i emocji osób zaangażowanych mogą oceniać sytuacje z bardziej holistycznej perspektywy, co prowadzi do bardziej współczujących i skutecznych reakcji.

**BUDOWANIE
ZAUFANIA**

Empatia pomaga budować zaufanie w społeczności. Kiedy strażacy okazują empatię, tworzą poczucie zrozumienia i współczucia, wzmacniając relacje z opinią publiczną i ugruntowując swoją pozycję jako wiarygodnych i troskliwych członków społeczności.

**SKUTECZNE
ZARZĄDZANIE
KRYZYSOWE**

Zrozumienie emocjonalnych potrzeb i reakcji osób w sytuacjach kryzysowych pozwala strażakom na skuteczniejsze zarządzanie sytuacjami awaryjnymi. Zajmując się nie tylko fizycznym, ale także emocjonalnym dobrostanem osób dotkniętych, mogą oni przyczynić się do bardziej wszechstronnego i holistycznego podejścia do zarządzania kryzysowego.

**WSPIERANIE
DOBREGO
SAMOPOCZUCIA
PSYCHICZNEGO**

Oprócz bezpieczeństwa fizycznego strażacy z empatią mogą zapewnić kluczowe wsparcie emocjonalne osobom doświadczającym traumy lub straty. Wykazując się zrozumieniem i współczuciem, mogą pomóc złagodzić emocjonalny wpływ sytuacji awaryjnych i promować dobre samopoczucie psychiczne osób dotkniętych.

3. Zadawaj pytania, aby spróbować rozwinąć dyskusję

20 min

Podziel uczniów na 3 grupy, każda z nich otrzyma jeden temat. Pozwól im omówić swoje opinie przez 10 minut, a następnie zaprezentuj reszcie klasy, na co się zgodzili.

P1: W jaki sposób empatia przyczynia się do skuteczności działań gaśniczych? Podaj mi przykład konkretnej sytuacji.

P2: W jaki sposób empatia przyczynia się do budowania zaufania i dobrych relacji wśród strażaków w społeczności?

P3: W jaki sposób empatia może przyczynić się do ogólnego dobrego samopoczucia osób dotkniętych traumatycznymi zdarzeniami podczas akcji gaśniczych?

3

Ćwiczenia

35 min

Praca w grupach

1. Przedstaw 3 konkretne sytuacje i pozwól uczniom zdecydować, jak się w nich zachować.

Poniżej przedstawiono trzy konkretne sytuacje, w których strażacy mogą skorzystać z empatii, a także trzy opcje zachowania w każdym scenariuszu i zaznaczono prawidłową odpowiedź:

SCENARIUSZ #1

Pocieszanie członka rodziny ofiary na miejscu pożaru:

Opcja A: Złóż ogólne kondolencje, a następnie odejdź i zajmij się innymi zadaniami.

Opcja B: Uważnie wysłuchaj obaw członka rodziny i zapewnij mu wsparcie, uznając jego emocje i oferując wszelkie dostępne wsparcie.

Opcja C: Zignoruj cierpienie członka rodziny i skoncentruj się wyłącznie na akcji gaśniczej.

B

Prawidłowa odpowiedź to B:

Uważnie wysłuchaj obaw członka rodziny i zapewnij go o swojej pewności siebie, uznając jego emocje i oferując wszelkie dostępne wsparcie.

SCENARIUSZ #2

Pocieszanie członka rodziny ofiary na miejscu pożaru:

Opcja A: Zachowaj poważną i dystansującą postawę, aby nie przysparzać dziecku dodatkowego cierpienia.

Opcja B: Zaangażuj dziecko w przyjazny i pełen współczucia sposób, oferując słowa pocieszenia i zapewnienia, jednocześnie dbając o jego bezpieczeństwo.

Opcja C: Zignoruj stan emocjonalny dziecka i priorytetowo potraktuj wypełnianie obowiązków strażaka.

B

Prawidłowa opcja to B:

Zaangażuj dziecko w przyjazny i współczujący sposób, oferując słowa pocieszenia i zapewnienia, jednocześnie dbając o jego bezpieczeństwo.

SCENARIUSZ #3

Komunikowanie się z osobą znajdującą się w stanie niepokoju podczas akcji ratunkowej:

Opcja A: Udziel krótkich i bezosobowych instrukcji, skupiając się wyłącznie na technicznych aspektach akcji ratunkowej.

Opcja B: Okaż empatię, rozpoznając emocje danej osoby, zachowując spokój i uspokajając ją podczas przeprowadzania akcji ratunkowej.

Opcja C: Zignorować stan emocjonalny danej osoby i nadać priorytet dokończeniu akcji ratunkowej.

B

Prawidłowa odpowiedź to B:
Okaż empatię, rozpoznając emocje danej osoby, zachowując spokój i uspokajając ją podczas przeprowadzania akcji ratunkowej.

PODSUMOWANIE

W każdym z tych scenariuszy okazanie empatii poprzez dostrzeganie i zaspokajanie potrzeb emocjonalnych osób dotkniętych pożarem ma kluczowe znaczenie dla budowania zaufania, zapewniania wsparcia i dbania o dobrostan jednostek w trakcie i po zakończeniu akcji gaśniczej.

2. Przeprowadź z uczniami krótki quiz składający się z pytań z odpowiedziami i spróbuj przygotować swoją grupę do prawdziwego psychotestu, który jest konieczny, jeśli chcesz zostać strażakiem.

PYTANIE 1. Jak zazwyczaj radzisz sobie ze stresem w sytuacjach wysokiego napięcia emocjonalnego?

- A) Przez panikę i impulsywne działanie.
- B) Dzięki mojemu wykształceniu i doświadczeniu mogę pozostać skupiony.
- C) Ignorując sytuację i mając nadzieję, że rozwiąże się ona sama.

B

PYTANIE 2. Opisz trudną sytuację, z którą się zmierzyłeś i która wystawiła na próbę twoją odporność emocjonalną. Jak sobie z nią poradziłeś?

- A) Załamane się i nie potrafienie poradzić sobie z sytuacją.
- B) Zwrócić się o wsparcie do profesjonalisty i omówić sprawę z kolegami.
- C) Zignorować stres emocjonalny i kontynuować pracę.

PYTANIE 3. Jak radzisz sobie z traumatycznymi doświadczeniami, takimi jak bycie świadkiem poważnych obrażeń lub śmierci?

- A) Tłumiąc emocje i unikając dyskusji na temat zdarzenia.
- B) Poprzez poszukiwanie profesjonalnego wsparcia i omawianie doświadczeń z kolegami.
- C) Udując, że wydarzenie nie miało na mnie żadnego wpływu.

PYTANIE 4. Opisz sytuację, w której musiałeś podjąć szybką decyzję pod presją. Jak sobie z tym poradziłeś i jaki był wynik?

- A) Zawahałem się i pozwoliłem innym przejąć kontrolę nad sytuacją.
- B) Szybko oceniłem sytuację i skutecznie komunikowałem się z moim zespołem.
- C) Podjąłem pochopną decyzję, nie biorąc pod uwagę konsekwencji

PYTANIE 5. Jak udaje Ci się zachować równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, biorąc pod uwagę wymagający i nieprzewidywalny charakter obowiązków strażaka?

- A) Poprzez stawianie pracy ponad życiem osobistym.
- B) Podtrzymując silne więzi z rodziną i angażując się w zajęcia regenerujące.
- C) Ignorując relacje osobiste i skupiając się wyłącznie na pracy.

PYTANIE 6. Co motywuje Cię do kontynuowania służby strażaka, pomimo związanego z tym ryzyka i wyzwań?

- A) Motywuje mnie ekscytacja związana z ryzykownymi sytuacjami.
- B) Robię to wyłącznie dla korzyści finansowych.
- C) Możliwość wywarcia znaczącego wpływu na moją społeczność.

PYTANIE 7. Jak radzisz sobie z konfliktami w środowisku zespołowym, zwłaszcza w sytuacjach dużego stresu?

- A) Ignorując konflikty i unikając konfrontacji.
- B) Dając priorytet skutecznej komunikacji i aktywnemu słuchaniu.
- C) Narzucając zespołowi swoje decyzje bez dyskusji.

PYTANIE 8. Jak dostosowujesz się do nagłych zmian w strategiach lub protokołach gaszenia pożarów?

- A) Odmawiając zaakceptowania jakichkolwiek zmian.
- B) Opierając się wyłącznie na mojej obecnej wiedzy i technikach.
- C) Poprzez pozostawanie na bieżąco z najnowszymi technikami i protokołami gaszenia pożarów.

PYTANIE 9. Opisz sytuację, w której musiałeś poradzić sobie z sytuacją, która wystawiła na próbę Twoją wytrzymałość fizyczną i psychiczną.

- A) Podałem się i czekałem, aż ktoś inny przejmie władzę.
- B) Utrzymywałem odpowiednie tempo, dbałem o nawodnienie organizmu i utrzymywałem pozytywne nastawienie.
- C) Zignorowałem wysiłek fizyczny i skupiłem się wyłącznie na aspektach psychicznych.

PYTANIE 10. Jak radzisz sobie ze strachem lub obawą związaną z wchodzeniem do niebezpiecznych lub ryzykownych środowisk podczas akcji gaśniczych?

- A) Wchodząc w środowisko bez odpowiedniego sprzętu.
- B) Poprzez całkowite unikanie niebezpiecznych środowisk.
- C) Dzięki mojemu wszechstronnemu szkoleniu i przestrzeganiu ustalonych protokołów bezpieczeństwa.

C

Pobierz test do edycji
i wydrukowania

lub użyj kodu QR,
aby utworzyć quiz
online za pomocą
Quizlet

Cele kształcenia

Wrażliwość kulturowa jest kluczowym aspektem dla strażaków, ponieważ często wchodzi w interakcje z różnymi społecznościami i osobami z różnych środowisk kulturowych. W tej lekcji uczniowie mogą dowiedzieć się, dlaczego strażacy powinni być świadomi wrażliwości kulturowej.

1

Wstęp

Przywitaj uczniów i powiedz im, że dziś dowiedzą się, jak ważna jest umiejętność komunikowania się z każdym, niezależnie od kultury, z której pochodzi.

2

Prezentacja nowego materiału

Zapoznaj uczniów z głównym tematem: *Wrażliwość kulturowa*, zaczynając od pytania otwartego:

10 min

„Co myślisz o wrażliwości kulturowej?”

Poproś uczniów, aby podali konkretne przykłady ze swojego codziennego życia.

Użyj Mentimeter lub innego podobnego narzędzia online, aby zbierać odpowiedzi i pomysły od uczniów w czasie rzeczywistym

Link do Mentimeter:
<https://www.mentimeter.com/>

2. Wyjaśnij uczniom, dlaczego tak ważne jest omówienie tego tematu, podaj im punkty odnoszące się do sytuacji, w których strażacy mogą wykorzystać swoją uważność w odniesieniu do wrażliwości kulturowej.

25 min

Wprowadź temat za pomocą filmu, kontynuuj dyskusję i pozwól uczniom omówić to, czego się dowiedzieli.

Jak różnorodność w straży pożarnej i ratownictwie pomoże zbudować bezpieczniejsze społeczeństwo.
.J. Bronnie Mackintosh
(wygeneruj napisy w języku polskim)

3. Przedstaw uczniom 8 dobrych praktyk dotyczących różnych kultur

35 min

JĘZYK KOMUNIKACJA

Świadomość barier językowych i zapewnienie skutecznej komunikacji z osobami, które mogą nie mówić płynnie w lokalnym języku. Obejmuje to używanie jasnego i prostego języka w sytuacjach awaryjnych.

PRAKTYKI I PRZEKONANIA KULTUROWE

Szanowanie i zrozumienie praktyk kulturowych, wierzeń i zwyczajów w społeczności, której służą. Obejmuje to bycie świadomym praktyk religijnych, które mogą mieć wpływ na procedury reagowania kryzysowego lub ratunkowe.

ZAANGAŻOWANIE W LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Aktywne angażowanie się w lokalną społeczność w celu zrozumienia jej unikalnej dynamiki kulturowej i budowania zaufania. Może to pomóc w stworzeniu pozytywnych relacji i zapewnieniu, że świadczone usługi strażackie są kulturowo odpowiednie i wrażliwe.

**SZKOLENIA
Z WRAŻLIWOŚCI
KULTUROWEJ**

Udział w programach szkoleniowych z zakresu wrażliwości kulturowej w celu rozwinięcia głębszego zrozumienia różnych norm kulturowych, wartości i tradycji. Może to zwiększyć zdolność strażaka do reagowania na sytuacje awaryjne w sposób kulturowo kompetentny i pełen szacunku.

**WRAŻLIWOŚĆ
NA
RÓŻNORODNOŚĆ**

Uznawanie i szanowanie różnorodności w obrębie społeczności, w tym różnic etnicznych, rasowych, religijnych i społeczno-ekonomicznych. Ta świadomość może pomóc strażakom świadczyć usługi inkluzywne i sprawiedliwe wszystkim osobom w społeczności.

**ZNACZENIE
KULTUROWE
WŁASNOŚCI**

Rozpoznawanie znaczenia kulturowego nieruchomości w obrębie społeczności, takich jak zabytki, budynki religijne lub miejsca o znaczeniu kulturowym. Strażacy powinni dążyć do zachowania tych przestrzeni w jak najlepszy sposób w sytuacjach awaryjnych

**ZINDYWIDUALIZOWANA REAKCJA
NA SYTUACJE
AWARYJNE**

Opracowywanie planów reagowania kryzysowego, które uwzględniają szczególne potrzeby i preferencje kulturowe społeczności. Może to obejmować dostosowanie wymagań dietetycznych podczas tymczasowego zakwaterowania lub uwzględnienie wrażliwości kulturowej podczas ewakuacji.

**SZACUNEK DLA
TRADYCJI**

Uznawanie i szanowanie różnorodności w społeczności, w tym różnic etnicznych, rasowych, religijnych, Okazywanie szacunku tradycjom i praktykom kulturowym, zwłaszcza w newralgicznych momentach lub wydarzeniach w społeczności. Może to sprzyjać zaufaniu i współpracy między strażą pożarną a społecznością.

Podsumowanie: Wrażliwość kulturowa jest szczególnie ważna w sytuacjach kryzysowych i katastrofalnych, gdy ludzie mogą być bardziej bezbronni i potrzebować pomocy. Dzięki wrażliwości kulturowej strażacy mogą zapewnić, że ich usługi są świadczone w sposób, który szanuje i uznaje unikalne tożsamości kulturowe i potrzeby społeczności. Takie podejście pomaga w budowaniu silniejszych relacji społecznych i zwiększaniu ogólnej skuteczności działań straży pożarnej.

Materiały przydatne

30 wskazówek, co oznacza
bycie wrażliwym
kulturowo
(wygeneruj tłumaczenie na
język polski).

Skorzystaj z internetowych narzędzi do
burzy mózgów, takich jak *Miro* czy
Mindmaster, aby uczniowie wymyślili
umiejętności i zapisali je w czasie
rzeczywistym.

3

Ćwiczenia

10 min

Najpierw pozwól uczniom przypomnieć sobie 8 dobrych praktyk odnoszących się do różnych kultur i ich znaczenie w praktyce.

Zachęć uczniów do podania większej ilości przykładów wrażliwości kulturowej z życia wziętych.

Następnie podziel uczniów na grupy i poproś ich o odpowiedź na poniższe pytania. Przejrzyjcie wszystkie poprawne odpowiedzi razem.

Pobierz test do edycji i
wydrukowania lub
skorzystaj z
interaktywnych
narzędzi, takich jak
Quizlet

Pobierz prezentację,
aby sprawdzić
odpowiedzi ze
studentami

PODSUMOWANIE: We wszystkich tych sytuacjach wykazywanie się wrażliwością kulturową i zrozumieniem jest niezbędne do skutecznej komunikacji, zaangażowania społeczności i pomyślnego wykonywania obowiązków strażaka w zróżnicowanych i wielokulturowych społecznościach

O NAS

READY 4CRISIS

Autorzy:

**Redakcja
Wydanie graficzne**

Przeczytałeś rozdział 6 SOFT SKILLS IN THE FIRE AND EMERGENCY SERVICES z Inspirational Educational Guidelines for VET teachers & educators. Materiał ten został opracowany przez zespół projektu Ready4Crisis.

Tytuł projektu: „Ready4crisis – Innowacja monitoringu i zarządzania kryzysowego w programach kształcenia zawodowego dla zintegrowanego systemu ratowniczego”
Numer projektu: 2022-1-DE02-KA220-VET-000089097

Więcej informacji znajdziesz na stronie: www.ready4crisis.eu

**Co-funded by
the European Union**

Ten e-book jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowa (CC BY-SA 4.0). Pełny tekst licencji znajduje się pod adresem: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są poglądami i opiniami wyłącznie autora(-ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą być za nie pociągnięte do odpowiedzialności.